

Republika Hrvatska
Općinski sud u Varaždinu
Varaždin, Trg slobode 9

Poslovni broj: P-551/2024-21

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

P R E S U D A

Općinski sud u Varaždinu, po sutkinji Jadranki Orlović, u pravnoj stvari tužiteljice Elizabete Ferčec, nasljednice iza pokojnog Cvetka Ferčeca, s prebivalištem u Novakovcu, Ludbreška 24, osobni identifikacijski broj: 13923403315, zastupane po punomoćnici Silviji Mlinarić Talan, odvjetnici u Ludbregu, protiv tuženika Privredna banka Zagreb d.d. Zagreb, sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 50, Zagreb, osobni identifikacijski broj: 02535697732, zastupanog po punomoćnicima, odvjetnicima Odvjetničkog društva Šooš Maceljski, Mandić, Stanić & Partneri d.o.o., Zagreb, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon provedene glavne javne rasprave zaključene 4. svibnja 2026. u prisutnosti punomoćnika stranaka, 15. svibnja 2026. kao dana donošenja i objave presude,

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da su ništetne i bez pravnog učinka odredbe točaka 4. i 7. Ugovora o kreditu, broj ugovora: 9012362696, koji je sklopljen 26. ožujka 2007. između, sada pokojnog Cvetka Ferčec, kao korisnika kredita, tužiteljice Elizabete Ferčec, s prebivalištem u Novakovcu, Ludbreška 24, Jalžabet, osobni identifikacijski broj: 13923403315, kao solidarnog dužnika, Ivana Šamarije, s prebivalištem u Ludbreška 54, 42203 Jalžabet, kao založnog dužnika i tuženika Privredna banka Zagreb d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 50, osobni identifikacijski broj: 02535697732, kao kreditora, solemniziranog od strane javne bilježnice Rankice Banc iz Varaždina, dana 27. ožujka 2007. pod brojem ovjere: OV-2052/2007, u dijelu u kojem je ugovorena godišnja kamatna stopa koja je promjenjiva sukladno Odluci o kreditiranju građana tuženika Privredna banka Zagreb d.d., te u dijelu u kojem je ugovorena primjena valutne klauzule u švicarskim francima i iznos otplate vezan uz srednji tečaj tuženika za švicarski franak važeći na dan dospijeća anuiteta.

II. Nalaže se tuženiku Privredna banka Zagreb d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 50, osobni identifikacijski broj: 02535697732, da tužiteljici Elizabeti Ferčec, s prebivalištem u Novakovcu, Ludbreška 24, Jalžabet, osobni identifikacijski broj: 13923403315, isplati iznos od 2.555,01 EUR (dvije tisuće petsto pedeset pet eura i jedan cent) zajedno sa zateznim kamatama tekućim na iznose kako slijedi:
na iznos od 1,04 EUR od dana 31. kolovoza 2010. godine do isplate,
na iznos od 85,14 EUR od dana 30. listopada 2010. godine do isplate,
na iznos od 94,29 EUR od dana 31. prosinca 2010. godine do isplate,

na iznos od 185,06 EUR od dana 30. travnja 2011. godine do isplate,
na iznos od 108,89 EUR od dana 30. lipnja 2011. godine do isplate,
na iznos od 63,61 EUR od dana 30. srpnja 2011. godine do isplate,
na iznos od 62,15 EUR od dana 23. kolovoza 2011. godine do isplate,
na iznos od 101,07 EUR od dana 29. listopada 2011. godine do isplate,
na iznos od 101,73 EUR od dana 30. prosinca 2011. godine do isplate,
na iznos od 55,76 EUR od dana 03. travnja 2012. godine do isplate,
na iznos od 53,62 EUR od dana 01. svibnja 2012. godine do isplate,
na iznos od 54,32 EUR od dana 01. lipnja 2012. godine do isplate,
na iznos od 107,04 EUR od dana 01. kolovoza 2012. godine do isplate,
na iznos od 52,98 EUR od dana 01. rujna 2012. godine do isplate,
na iznos od 50,87 EUR od dana 01. listopada 2012. godine do isplate,
na iznos od 53,52 EUR od dana 01. studeni 2012. godine do isplate,
na iznos od 54,05 EUR od dana 01. prosinca 2012. godine do isplate,
na iznos od 53,65 EUR od dana 01. siječnja 2013. godine do isplate,
na iznos od 50,86 EUR od dana 02. veljače 2013. godine do isplate,
na iznos od 53,15 EUR od dana 01. ožujka 2013. godine do isplate,
na iznos od 53,12 EUR od dana 01. travnja 2013. godine do isplate,
na iznos od 51,92 EUR od dana 01. svibnja 2013. godine do isplate,
na iznos od 47,41 EUR od dana 01. lipnja 2013. godine do isplate,
na iznos od 48,61 EUR od dana 05. srpnja 2013. godine do isplate,
na iznos od 49,46 EUR od dana 03. kolovoza 2013. godine do isplate,
na iznos od 50,29 EUR od dana 01. rujna 2013. godine do isplate,
na iznos od 51,26 EUR od dana 01. listopada 2013. godine do isplate,
na iznos od 54,85 EUR od dana 06. studenog 2013. godine do isplate,
na iznos od 51,82 EUR od dana 04. prosinca 2013. godine do isplate,
na iznos od 44,84 EUR od dana 03. siječnja 2014. godine do isplate,
na iznos od 27,06 EUR od dana 05. veljače 2014. godine do isplate,
na iznos od 27,67 EUR od dana 05. ožujka 2014. godine do isplate,
na iznos od 27,63 EUR od dana 04. travnja 2014. godine do isplate,
na iznos od 26,50 EUR od dana 06. svibnja 2014. godine do isplate,
na iznos od 26,19 EUR od dana 03. lipnja 2014. godine do isplate,
na iznos od 26,66 EUR od dana 04. srpnja 2014. godine do isplate,
na iznos od 27,16 EUR od dana 02. kolovoza 2014. godine do isplate,
na iznos od 27,95 EUR od dana 01. rujna 2014. godine do isplate,
na iznos od 28,44 EUR od dana 04. listopada 2014. godine do isplate,
na iznos od 29,02 EUR od dana 05. studenog 2014. godine do isplate,
na iznos od 29,39 EUR od dana 01. prosinca 2014. godine do isplate,
na iznos od 29,37 EUR od dana 01. siječnja 2015. godine do isplate,
na iznos od 29,76 EUR od dana 01. veljače 2015. godine do isplate,
na iznos od 36,86 EUR od dana 04. ožujka 2015. godine do isplate,
na iznos od 28,82 EUR od dana 04. travnja 2015. godine do isplate,
na iznos od 31,62 EUR od dana 01. svibnja 2015. godine do isplate,
na iznos od 31,00 EUR od dana 04. lipnja 2015. godine do isplate,
na iznos od 29,69 EUR od dana 01. srpnja 2015. godine do isplate,
na iznos od 29,76 EUR na iznos od 01. kolovoza 2015. godine do isplate,
na iznos od 29,76 EUR od dana 01. rujna 2015. godine do isplate,
na iznos od 28,33 EUR od dana 01. listopada 2015. godine do isplate,

po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena do dana 31. srpnja 2015., od 1. kolovoza 2015. do dana 31. prosinca 2022. po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, od dana 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po kamatnoj stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, a u slučaju promjene kamatne stope u skladu s člankom 29. Zakona o obveznim odnosima, sve u roku od 15 dana.

III. Utvrđuje se da ne postoji tražbina tuženika prema tužiteljici u iznosu od 1.649,16 EUR (12.428,89 kn) s osnova preplate priznate tužiteljici provedenom konverzijom.

IV. Nalaže se tuženiku Privredna banka Zagreb d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 50, osobni identifikacijski broj: 02535697732, da tužiteljici Elizabeti Ferčec, s prebivalištem u Novakovcu, Ludbreška 24, Jalžabet, nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.103,09 EUR (dvije tisuće sto tri eura i devet centi) s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana donošenja ove presude, 15. svibnja 2026. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, a to je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

V. Zahtjev tuženika za naknadu parničnih troškova odbija se u cijelosti.

Obrazloženje

1. Tužitelj Cvetko Ferčec je podnio tužbu protiv tuženika radi utvrđenja ništetnosti ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu sklopljenog s tuženikom o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u CHF te isplate novčanog iznosa koji je prema navodima tužbe više platio tuženiku zbog primjene tih ugovorih odredbi za koje tvrdi da su ništetne. Tijekom postupka je Cvetko Ferčec umro, pa je tužbu preuzela njegova nasljednica Elizabeta Ferčec. U tužbi se navodi da su prednik tužiteljice kao korisnik kredita i založni dužnik Elizabeta Ferčec, kao solidarni dužnik su na temelju Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine broj 102/2015 22. prosinca 2015. sklopili Dodatak ugovoru o kreditu, a isti je od strane

tuženika potpisan po punomoćnicima tuženika za Podružnicu 11 Varaždin. Dodatak ugovoru sklopljen je po prijedlogu tuženika radi provedbe postupka konverzije kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF, u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR na način i rokovima propisan Zakonom o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju. Sklapanjem Dodatka ugovoru tužitelj je utvrđen i kao založni dužnik. Sklapanjem Dodatka ugovoru, Ugovor o kreditu je izmijenjen u pogledu valutne obveze, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita te je postignut sporazum o raspolaganju pretplatom 30. rujna 2015. utvrđenom u članku 3. Dodatka ugovoru. Kredit tužitelja temeljem sklopljenog Ugovora o kreditu i Dodatka ugovoru još uvijek je u otplati. Slijedom navedenog, tužitelj kao korisnik kredita, založni dužnik i osoba koja plaća kredit samostalno u cijelosti, ističe ništetnost pojedinih dijelova Ugovora o kreditu, a kako je detaljnije obrazloženo u nastavku. Tužitelj ističe kako se ova tužba odnosi samo na razdoblje do učinjene konverzije kredita sklapanjem Dodatka ugovoru odnosno ovom tužbom su obuhvaćeni preplaćeni iznosi anuiteta koje je tužitelj uplaćivao u razdoblju od 30. travnja 2007. do dana 30. rujna 2015. odnosno u razdoblju u kojem je iznos kredita bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u švicarskim francima. Sklapanjem Dodatka ugovoru, u odredbi čl. 3. Dodatka ugovoru, sadržana je utvrđena preplata koji je tužitelju priznao tuženik, međutim utvrđenom preplatom tužitelju nije u cijelosti podmiren dug u vidu preplaćenih iznosa anuiteta radi ništetnosti pojedinih odredbi Ugovora o kreditu, radi čega tužitelj ima pravni interes za podnošenje ove tužbe radi utvrđenja ništetnosti pojedinih odredbi osnovnog Ugovora o kreditu i isplate preplaćenih iznosa anuiteta u razdoblju od početka otplate kredita do izvršene konverzije kredita. Navedeno, iz razloga što je Zakonom o obveznim odnosima propisano da ništetnost nastupa po samom zakonu i nastaje od samog trenutka sklapanja pravnog posla, pri čemu sukladno odredbi članka 326. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ništetan ugovor ne postaje valjan ni kad uzrok ništetnosti naknadno nestane. Pritom, tužitelj ističe kako u konkretnom slučaju nisu kumulativno ispunjeni uvjeti propisani odredbom članka 326. st. 2. Zakona o obveznim odnosima, a kada se ništetnost ne bi mogla isticati. Obzirom tužitelj ima pravo na isplatu preplaćenih iznosa anuiteta u razdoblju od početka otplate kredita do izvršene konverzije kredita, evidentno ima pravni interes za utvrđenjem ništetnosti pojedinih dijelova ugovornih odredbi Ugovora o kreditu i to unatoč provedenoj konverziji, iz razloga što preplatom koju je tuženik priznao u odredbi točke 3. Dodatka ugovoru, tužitelj nije u cijelosti obeštećen. Identično pravno stajalište zauzeo je i Vrhovni sud Republike Hrvatske u rješenju donesenom u istovrsnom predmetu, poslovni broj Rev-2868/2018-2 od 12. veljače 2019. Nadalje, tužitelj u konkretnom slučaju djelovao izvan svoje djelatnosti ili slobodnog zanimanja te ima status potrošača u smislu odredaba Zakona o potrošačkom kreditiranju, dok je tuženik sklapajući i izvršavajući Ugovor o kreditu obavljao svoju djelatnost, te ima status trgovca, pri čemu dolazi do primjene mjerodavno potrošačko pravo. Točkom 4. Ugovora o kreditu ugovorena je obveza tužitelja da tuženiku plaća kamate po stopi koja je promjenjiva sukladno odluci Banke o kreditiranju građana, a koja je na dan sklapanja Ugovora o kreditu iznosila 4,75% godišnje. Pored navedenog, citiranom točkom Ugovora o kreditu ugovoreno je da se kamata obračunava u valuti CHF, mjesečno, dekurzivnom proporcionalnom metodom te da je sadržana u anuitetima i dospijeva na naplatu zajedno s njima. Ugovor o kreditu u točki 4. regulira redovnu kamatu na način da sadrži odredbe o promjenjivosti kamatne stope u skladu s Odlukom Privredne banke Zagreb d.d. o kreditiranju građana. U skladu s prethodno

navedenom točkom Ugovora, tuženik je u razdoblju od 30. travnja 2007. do dana 30. rujna 2015. u vaše navrata jednostranim odlukama povećavao godišnju (redovnu) kamatnu stopu, povećavajući istovremeno iznos mjesečnog anuiteta koji je tužitelj otplaćivao. Iz Potvrde o plaćenim kamatama po namjenskom stambenom kreditu za razdoblje od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2009., izdane dana 4. veljače 2010. od strane tuženika, vidljivo je da je u 2009. godini kamatna stopa iznosila već 6,50%. Obzirom na navedeno, tužitelj prije svega ukazuje kako je naprijed navedena odredba Ugovora o kreditu kojom je ugovorena promjenjiva kamatna stopa sukladno odluci banke odnosno tuženika, nerazumljiva za prosječnog potrošača. Naime, predmetna terminologija je visoko stručna i kao takva razumljiva isključivo onim osobama koje imaju ekonomsko obrazovanje te koje se bave bankarskim poslovanjem. S tim u vezo tužitelj ističe kako dio odredbe točke 4. Ugovora o kreditu kojom se kamatna stopa određuje kao promjenjiva sukladno odluci Banke o kreditiranju građana, predstavlja nepoštenu ugovornu odredbu temeljem čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača uz kasnije izmjene i dopune, prema kojem se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Nadalje, sukladno čl. 81. st. 2. Zakona o zaštiti potrošača smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca. Slijedom navedenog, a obzirom da tuženik nije pregovarao s tužiteljem prilikom sklapanja Ugovora o kreditu, a niti kasnije prilikom povećanja kamatne stope, te je povećanje kamatne stope vršio na temelju ugovornih odredaba koje je sam formulirao, razvidno je da je citirana odredba točke 4. Ugovora o kreditu nepoštena. Obzirom da s u od sklapanja Ugovora o kreditu pa do danas donesena dva nova Zakona o zaštiti potrošača ističemo da je odredba čl. 81. Zakona o zaštiti potrošača, identična odredbi članka 96. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine 79/2007, 125/2007, 79/2009, 89/2009, 75/2009, 133/2009, 78/2012, 56/2013, 41/2014) i članka 49. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine 41/2014, 110/2015, 14/2019, a potonji Zakon o zaštiti potrošača je trenutno na snazi. Nadalje, čl. 87. Zakona o zaštiti potrošača propisuje da je nepoštena ugovorna odredba ništetna, dok čl. 296. st. 1. Zakona o obveznim odnosima propisuje da je nepoštena ugovorna odredba ništetna, dok čl. 296. st. 1. Zakona o obveznim odnosima propisuje da su ništetne odredbe općih uvjeta ugovora koje suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzroče očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama strana na štetu suugovaratelja sastavljачa ili ugrožavaju postizanje svrhe sklopljenog ugovora čak i ako su opći uvjeti koji ih sadrže odobreni od nadležnog tijela. Dakle, naprijed navedeni dio točke 4. Ugovora o kreditu je ništetan temeljem čl. 87. Zakona o zaštiti potrošača te članka 296., 322. i 323. Zakona o obveznim odnosima i time ne proizvodi pravni učinak, odnosno smatra se kao da isti nije ni ugovoren. Temeljem odredbe članka 1021. Zakona o obveznim odnosima bitne sastojke ugovora o kreditu čine obveza davanja određenog novčanog iznosa i obveza vraćanja iskorištenog novca uz obvezu plaćanja ugovornih kamata, u vrijeme i na način kako je utvrđeno ugovorom. Pritom, neizvjestan je iznos glavnice kredita kojeg potrošač kao dužnik ima obvezu vratiti banci i cijena, jer se kamata plaća u istoj valuti, u švicarskim francima. Slijedom navedenog, a obzirom na ugovorenu nepoštenu odredbu točke 4. Ugovora p kreditu, razvidno je da su promjenjivi i time neizvjesni bitni elementi Ugovora o kreditu.

Dakle, ugovaranjem promjenjive kamatne stope, tuženik je u potpunosti izbjegao utjecaj tužitelja na cijenu kredita, što je suprotno odredbi članka 247. Zakona o obveznim odnosima, koja propisuje da je ugovor sklopljen kada su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora. Kako je navedeno u prethodnom odlomku, bitni sastojci ugovora o kreditu su obveza davanja određenog novčanog iznosa i obveza vraćanja novčanog iznosa, te cijena, pri čemu su kamate cijena. Dana 4. srpnja 2013. godine Trgovački sud u Zagrebu je povodom tužbe udruge "Potrošač-Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača" donio Presudu broj P-1401/2012, a koja je djelomično potvrđena, djelomično preinačena i djelomično ukinuta Presudom i Rješenjem Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, broj PŽ-7129/13 od dana 13. lipnja 2014., koja je potvrđena i Presudom i Rješenjem VSRH u odlučivanju povodom uložених revizija od strane tuženih banaka u tom postupku. Presudom je, u dijelu u kojem je potvrđena od strane Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske između ostalog utvrđeno da je drugo tuženik, ovdje tuženik, PBZ d.d. u razdoblju od rujna 2003. do 31. prosinca 2008., povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita tako što je u potrošačkim ugovorima o kreditima koristio nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa, koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a koja je ništetna. Slijedom navedenog, obzirom da se tužitelj u smislu Zakona o zaštiti potrošača ima smatrati potrošačem kao i obzirom Ugovor o kreditu spada u potrošačke ugovore o smislu Zakona o zaštiti potrošača, te da je Ugovor o kreditu sklopljen u razdoblju od 10. rujna 2003. do dana 31. prosinca 2008. (odnosno u razdoblju u kojem je od strane Visokog trgovačkog suda utvrđeno da je tuženik sklapao Ugovore o kreditu s nepoštenim ugovornim odredbama o promjenjivoj kamatnoj stopi), da je u Ugovoru o kreditu ugovorena promjenjiva kamatna stopa koja se mijenja jednostranom odlukom tuženika te se o odredbi kojom je ugovorena promjenjiva kamatna stopa nije pojedinačno pregovaralo, razvidno je da je da je odredba točke 4. Ugovora o kreditu, u dijelu koji se odnosi na promjenjivost ugovorene kamatne stope ništetna. Obzirom je u ugovoru o kreditu ugovorena godišnja kamatna stopa od 4,75% te obzirom da je dio odredbe kojom je ugovorena promjenjiva kamatna stopa ništetan, a ništetnost nastupa ex tunc odnosno od dana sklapanja Ugovora o kreditu, te posljedično tome tuženik ima pravo tužitelju obračunati kamatnu stopu ugovorenu u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu od 4,75% godišnje, koja stopa se ima smatrati fiksno ugovorenom kamatnom stopom. Ništetnost ugovorne odredbe kojom je ugovorena valutna klauzula kojim je otplata kredita vezana za švicarski franak. Nadalje, u točki 7. Ugovora o kreditu sadržane su odredbe o valutnoj klauzuli kojima se otplata kredita (kako glavnice, tako i ugovorenih kamata) veže uz valutu CHF. Tužitelj je temeljem točke 7. Ugovora o kreditu bio u obvezi otplatiti kredit u jednakim mjesečnim anuitetima u kunsnoj protuvrijednosti po srednjem tečaju tuženika za CHF, važećem na dan plaćanja prema otplatnoj tablici koja je sastavni dio Ugovora o kreditu. Tijekom pregovora oko sklapanja Ugovora o kreditu, kao i prilikom njegova sklapanja, tuženik nije obavijestio tužitelja kao prosječnog potrošača o svim parametrima nužnim za donošenje informirane i valjane odluke. Tako ga osobito nije informirao o posebnim valutnim rizicima povezanim uz švicarski franak i razlozima zašto se kredit veže uz valutu koja nije službena valuta Republike Hrvatske, niti je domicilna valuta tužitelja ili tuženika, već naprotiv, kako tužitelja, tako i brojne druge korisnike kredita kroz reklame i prilikom razgovora poticao je na sklapanje ugovora upravo s valutnom klauzulom u švicarskim francima, navodeći da se radi o "sigurnoj"

valuti i da je to kredit koji je najpovoljniji za korisnika kredita. Također, prilikom sklapanja Ugovora o kreditu tuženik nije informirao tužitelja o tečajnoj politici Hrvatske narodne banke, koja provodi politiku stabilnog tečaja kune prema euru, ali nema politiku stabilnog tečaja prema drugim valutama, odnosno ne provodi politiku stabilnog tečaja u odnosu na švicarske franke. Nadalje, tuženik je prilikom sklapanja Ugovora o kreditu propustio informirati tužitelja o tome da je rast tečaja švicarskog franka gotovo potpuno izvjestan, a što je bilo poznato tuženiku iz studije MMF-a iz ožujka 1997. godine, a isto je potvrđeno u Presudi Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj: P-1404/2012, od dana 4. srpnja 2013. Tuženik nije upozorio tužitelja prilikom sklapanja Ugovora o kreditu o povećanom riziku koji donosi istovremeno ugovaranje valutne klauzule i promjenjive kamatne stope, već ga je kako je prethodno istaknuto uvjeravao da je to najpovoljniji kredit za tužitelja. Takvim postupanjem tuženik je rizik promjenjive vrijednosti valute u cijelosti prebacio na tužitelja, koji je anuitete, dakle glavnica i kamate zajedno, otplaćivao u hrvatskim kunama, čime je za tužitelja učinio neizvjesnom njegovu ukupnu obvezu temeljem sklopljenog Ugovora o kreditu i time prouzročio značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja kao potrošača. Pri svemu tome treba naglasiti kako tužitelj nije ekonomski stručnjak, dok tuženik za kreiranje bankarskih proizvoda i sastavljanje ugovora o kreditu zapošljava niz stručnjaka različitih specijalističkih znanja, između ostalog i makroekonomiste zadužene za procjenu kretanja cijene novca u budućem razdoblju. Stoga je tuženik prilikom sklapanja Ugovora o kreditu bio dužan na razumljiv način obavijestiti tužitelja o razlozima vezanja otplate kredita upravo uz tečaj švicarskog franka i značenju te valute kao tzv. "valute utočišta" u vrijeme gospodarskih kriza, što je isti propustio učiniti. Stoga se i kod odredaba točke 7. Ugovora o kreditu, u dijelu u kojem se otplata anuiteta veže uz tečaj švicarskog franka, o čemu također tuženik nije pojedinačno pregovarao s tužiteljem, niti mu je pružio dostatne podatke, radi o nepoštenim ugovornim odredbama koje su kao takve ništetne i ne proizvode pravne učinke. Presudom Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. koja je djelomično potvrđena Presudom Visokog Trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/2017 donesenom dana 14. lipnja 2018. također u okviru postupka pokrenutog povodom tužbe udruga "Petrošač-Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača" utvrđeno je da je drugo tuženik, ovdje tuženik, PBZ d.d. u razdoblju od 1. studenog 2004. do 31. prosinca 2008. godine, povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/13) i to člancima 81., 82. i 90., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj: 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09 i 133/09) i to člancima 96. i 97. te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima. Tužitelj se stoga poziva na pravna utvrđenja za koja je vezan i gornji Naslov u ovom parničnom postupku temeljem odredbe čl. 502.c Zakona o parničnom postupku i odredbe 118. Zakona o zaštiti potrošača. Posljedica nepoštenih i ništetnih ugovornih odredaba u Ugovoru o kreditu opisanih u ovoj tužbi

značajna je neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja. S tim u vezi, tužitelj ističe kako, u slučaju da tuženik nije mijenjao stopu ugovorne kamate te da je istu čitavo vrijeme od sklapanja Ugovora o kreditu pa do isplate obračunavao po stopi ugovorenoj u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu od 4,75% godišnje te primjenom srednjeg tečaja tuženika za CHF važećeg na dan korištenja kredita, tužitelj bi u konačnici tuženiku isplatio iznos od ukupno 50.657,94 CHF u kunsnoj protuvrijednosti, a kako je razvidno iz Otplatne tablice sa prikazom efektivne kamatne stope izrađene 26. ožujka 2007. S tim u vezi, tužitelj je zatražio od tuženika Pregled uplata po kreditu za Ugovor o kreditu iz kojih bi bile vidljive uplate tužitelja vršene u hrvatskim kunama, međutim od dana podnošenja ove tužbe istu nije zaprimio. Kao dokaz navedenom, tužitelj u spis predmeta dostavlja Obavijest tuženika od 27. svibnja 2019., kojom je tuženik obavijestio tužitelja da potvrđuje da je zahtjev zaprimljen te da je u tijeku prikupljanje tražene dokumentacije, a kako se radi o velikom opsegu tražene dokumentacije, da će ista biti dostavljena tuženiku u najkraćem mogućem roku. Obzirom tuženik nije dostavio zatraženi Pregled uplata po kreditu iz kojeg bi bile razvidne stvarne uplate vršene od strane tužitelja temeljem Ugovora o kreditu u hrvatskim kunama, tužitelj nije u mogućnosti postaviti tužbeni zahtjev u odnosu na isplatu, prije nego izvrši uvid u predmetnu knjigovodstvenu karticu s uplatama vidljivim u hrvatskim kunama te prije nego što se po ovlaštenom sudskom vještaku za područje ekonomije, financije i računovodstvo provede financijsko vještačenje u ovom predmetu. Radi navedenog, sukladno odredbi čl. 186. b stavka 2. Zakona o parničnom postupku tužitelj predlaže da naslovni sud najprije donese rješenje kojim će se tuženiku naložiti da dostavi sudu Pregled uplata po Ugovoru o kreditu u kojoj će biti razvidne uplate tužitelja po Ugovoru o kreditu u hrvatskim kunama, sve kako bi tužitelj bio u mogućnosti postaviti tužbeni zahtjev u tom dijelu. Slijedom navedenog, tužitelj predlaže da sud temeljem odredbe čl. 186. b stavka 2. Zakona o parničnom postupku o parničnom postupku donese rješenje kojim će naložiti tuženiku da dostavi dokumentaciju potrebnu mu za postavljanje određenog tužbenog zahtjeva i to knjigovodstvenu karticu iz koje su vidljive uplate po kreditu. Zaključno predlaže da sud usvoji tužbu i postavljene tužbene zahtjeve.

2. Tuženik u odgovoru na tužbu navodi da u cijelosti osporava tužbu kako osnovu tako i visinu tužbenog zahtjeva tužitelja. Radi se o kreditu koji je konvertiran u skladu s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju koji je stupio na snagu 30. rujna 2015., a kojem je bila svrha izjednačiti položaj dužnika iz kredita u CHF s položajem u kojem bi bili da su njihovi krediti otpočetak bili denominirani u EUR ili denominirani u HRK s valutnom klauzulom u EUR. Nakon stupanja na snagu tog Zakona su prihvaćanja konverzije od strane korisnika kredita ugovorne strane ne mogu na temelju instituta stjecanja bez osnove potraživati isplate temeljem pravila stjecanja bez osnove jer smisao i svrha tog instituta jest da svaka strana vrati ono što je primila. U ovom slučaju je preplata vraćena prema odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju, odnosno novim ugovorom sklopljenim u skladu s tim Zakonom. Tužitelj tužbenim zahtjevom traži izračun prema fiksnoj kamatnoj stopi, a ne navodi koji je temelj za primjenu fiksne kamatne stope. Temelj sigurno nisu presude iz kolektivnog spora jer tako nešto ne proizlazi iz sadržaja presuda, a temelj nije niti Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju. Iz presuda donesenih u kolektivnom sporu ne proizlazi fiksna kamatna stopa, a to negira sama presuda VTS RH poslovni

broj PŽ-7129/13. Naime, sud nije utvrdio da je nezakonita odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi već da je nepoštena odredba o pravu samo jedne ugovorne strane da svojom odlukom mijenja kamatnu stopu. Pa slijedom toga kamata koja bi se odnosila na konkretni ugovor o kreditu nikako ne bi mogla biti fiksna. Protivi se provođenju vještačenja na način kako to predlaže tužitelj jer bi takvo vještačenje bilo u direktnoj suprotnosti sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju. Sklapanjem dodatka ugovora tužitelj je već restituiran pa je tužbeni zahtjev neosnovan. Predmetni dodatak je u cijelosti usklađen s prisilnim zakonskim odredbama i propisanom metodologijom obračuna konverzije, a sklapanjem istog tužitelj je izrazio svoju volju da se odnosi među strankama reguliraju upravo tako kako je sadržano u dodatku. Utuženi iznosi već su obuhvaćeni u izračunima na temelju kojih je sklopljen dodatak. Tuženik je sve preplate tužitelja evidentirao i preračunao u valutu EUR pa su zatraženi iznosi obuhvaćeni u novim obračunima i novim otplatnim planovima. Prihvaćanjem tužbenog zahtjeva kako ga je postavio tužitelj izvršila bi se svrha intervencije zakonodavca te bi ispalo da se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju zaobilazi odnosno da se uopće ne primjenjuje. Povrat učinjenih plaćanja s naslova ugovora o kreditu u CHF u slučaju kad se radi o konvertiranom kreditu bio bi moguć sam u slučaju ništetnosti konverzije, a ništetnost konverzije učinjene u skladu sa zakonom teško je zamisliti imajući u vidu pravila o konverziji i cilj koji se tim pravilima postiže. Kako se u predmetnom slučaju tužitelj odlučio na konverziju potrebno je ocijeniti je li ista izvršena u skladu sa strogim zakonskim pravilima o konverziji i da li je izračun konverzije izvršen primjenom onih kamatnih stopa koje je naložio zakon i da li je izvršen primjenom tečaja koji je naložio zakon. Oспорава da bi odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj 2868/18-2 od 12. veljače 2019., a vezano za pravni interes imala značenje kako to shvaća tužitelj odnosno da tužitelj pored restitucije dobivene kroz konverziju treba biti dodatno restituiran kroz ovaj sudski postupak, a u tom slučaju bi se u potpunosti izgubio smisao vođenja pojedinačnih parničnih postupaka. Značenje te odluke je drugačije od onoga kako je ista protumačena u javnosti i kako ju je protumačio i tužitelj. Vrhovni sud je tom odlukom rekao samo to da tužiteljica u tom predmetu iako je prihvatila konverziju ima pravni interes od suda tražiti utvrđenje ništetnosti odredaba osnovnog ugovora o kreditu, ali je bitno naglasiti da je ta odluka reakcija na odluku nižeg suda koji je odbacio tužbu tužiteljice u tom predmetu smatrajući da ista radi prihvaćanja konverzije nema pravo podnijeti tužbu. Tom odlukom VSRH nije rekao kakva bi trebala biti meritorna odluka odnosno da li je tužbeni zahtjev osnovan ili neosnovan. Isto tako nije rekao na temelju kojih parametara se utvrđuje je li korisnik kredita koji je prihvatio konverziju oštećen u cijelosti ili nije. Dakle, iako je u toj odluci zauzet stav da prihvaćanje konverzije nije prepreka, da se zahtijeva utvrđenje ništetnosti pojedinih odredbi osnovnog ugovora, to ne znači da svi sudovi u svim ostalim predmetima trebaju ignorirati činjenicu da je u konkretnom predmetu sklopljen dodatak koje stranke izvršavaju ili su ga čak već izvršile, a sve to je itekako relevantno za odlučivanje o osnovanosti tužbenog zahtjeva. Tuženik smatra da bi tužitelj ako smatra da nije u cijelosti restituiran kroz konverziju kredita trebao dokazati da su odredbe dodatka ugovoru o kreditu ništetne pa tek ako sud utvrdi da jesu moglo bi se raspravljati o eventualnoj isplati temeljem utvrđenih ništetnih odredbi dodatka ugovora o kreditu. Presude proizašle iz kolektivnog spora ne bave se odredbama dodatku o ugovoru koji su sklapani na potpuno drugačiji način od osnovnih ugovora te uvažavajući sva događanja i sve zakonske izmjene i obveze banaka po pitanju odredbi

koje se tiču promjenjivosti kamatne stope i tečaja CHF. Potpuno je pogrešno povesti se jednom rečenicom iz odluke VSRH da osnovni ugovor nije konvalidirao sklapane dodatke i temeljem te rečenice podnositi tužbu sa stavom kao da taj dodatak uopće nije izmijenio stanje između tužitelja i tuženika. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju nije propisao konvalidaciju ugovora s valutnom klauzulom u CHF nego je propisao da taj ugovor prestaje postojati ako ugovorne strane sklope novi ili izmijenjeni ugovor o kreditu. Ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi u sudskoj praksi utvrđene su nepoštenima i time ništetnima u biti zbog toga što se o njima nije pojedinačno pregovaralo u smislu čl. 81. st. 1. Zakona o potrošaču iz 2003. i čl. 96. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača iz 2007. Međutim, prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju korisnicima kredita, potrošačima je ostavljeno na volju da u roku od 30 dana prihvate ili ne prihvate izračun konverzije i ponudu za sklapanje novog ugovora o kreditu pa su se odlučili na otplatu anuiteta u koje je uračunata i kamata prema postojećim ugovornim uvjetima. Stoga se ne može reći da o tome nije pregovarano, odnosno da im je nametnuto nešto u vezi s čim nisu bili upoznati. Budući da se pravomoćne presude iz kolektivnog spora odnose isključivo na ugovore o kreditu s valutnom klauzulom CHF proizlazi da te presude nemaju nikakav učinak na nove konvertirane ugovore, u kojima vrijednost obveza u kunama nije vezana uz CHF nego uz EUR. VSRH je donio rješenje poslovni broj Gos-1/2019-36 u kojem je iznio stav da sporazum o konverziji sklopljen na osnovu Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju iz 2015. ima pravne učinke i valjan je u slučaju kad su ništetne odredbe osnov ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. U toj odluci je VSRH iznio i stavove da je upravo u sprječavanju i otklanjanju nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i produbljivanja dužničke krize donesen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju koji se odnosi na postupke konverzije ugovora o kreditu vezane uz CHF u kredite vezane uz EUR da je suglasan sa sustavom Republike Hrvatske, da su kreditne institucije bile dužne postupati po tom Zakonu, dok je korisnicima kredita omogućena dispozicija hoće li pristupiti sklapanju sporazuma ili će zadržati važeće ugovorne uvjete, da uspostava nove pravne osnove nije nastala neposredno na temelju zakona već na temelju novonastalih ugovornih odnosa, sporazuma sklopljenog u skladu s tim zakonom te da nema mjesta primjeni općih pravila obveznog prava o novaciji ugovora i slično. Tvrdi da valutna klauzula nije ništetna. O životnoj i gospodarskoj realnosti Republike Hrvatske u kojoj je prema podacima HNB-a 80% ukupnog depozita građana u stranoj valuti, tužbeni zahtjev kako je postavljen zapravo negira valutnu klauzulu kao i opisanu gospodarsku realnost. Valutna klauzula osim što je izričito dopuštena i izričito predviđena Zakonom o obveznim odnosima nije ničija špekulacija već se radi o politici monetarne vlasti te uvjetovanosti valutnom strukturom štednih depozita velike većine hrvatskih štediša. Zakon o obveznim odnosima u čl. 22. i 26. izričito dopušta valutnu klauzulu kao i promjenjivu kamatnu stopu. U ugovoru o kreditu ne navodi se da se kredit otplaćuje u kunama niti je anuitet izražen u kunama već da se kredit otplaćuje mjesečnim anuitetima plativim u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju CHF tečajne liste banke važeće na dan plaćanja prema otplatnoj tablici koja je sastavni dio ugovora. Prema odredbi čl. 22. Zakona o obveznim odnosima svaki poduzetnik može kao vjerovnik ugovoriti valutnu klauzulu za svoju novčanu tražbinu te nema nikakvog uporišta za zaključak da se ta pravila ne mogu primijeniti na valutnoj klauzuli kredita u CHF. Ugovaranje valutne klauzule ugovorne strane nisu u nejednakom položaju

budući da ista djeluje jednako prema svim sudionicima. Budući da je valutna klauzula zakonom dopuštena onda je takva zakonska odredba jedini smjer u kojem sud smije tu odredbu primjenjivati. U vezi s tim tuženik se poziva na odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske U-I-1746/2006 od 17. lipnja 2009. te na odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-1990/91. Hrvatska narodna banka nije podržavala niti podržava ukidanje valutne klauzule pa čak u okviru svojih ovlasti svojim regulatornim propisima nalaže poslovnim bankama da određeni postotak prikupljenih deviza moraju držati u obliku likvidne rezerve. Ni Vlada Republike Hrvatska nije podržala izmjenu ili brisanje odredbe čl. 22. ZOO koji regulira pitanje i postojanje valutne klauzule. Pogrešna je tvrdnja tužitelja da je kamata morala ostati fiksna kroz cijelo ugovoreno vrijeme tuženik ističe da u presudama iz kolektivnog spora sudovi nisu utvrdili da je nezakonita odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi nego da je nepoštena odredba o pravu samo jedne ugovorne strane da svojom odlukom mijenja kamatnu stopu. Tužitelj pogrešno smatra da je svaka ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi već pravnog učinka, to nije točno, isto ne proizlazi niti iz odredbe Zakona o zaštiti potrošača te direktive EU 93/13. U vezi s tim se poziva na presudu VSRH poslovni broj Revt-249/14. Hrvatska narodna banka kao regulatorno i nadzorno tijelo poslovanja kreditnih institucija u svojim redovnim očitovanjima i izvještajima o radu banaka navodi kako banke koje posluju u Republici Hrvatskoj u svojim ponudama potrošačima uobičajeno svoje kreditne i depozitne proizvode nude uz promjenjivu kamatnu stopu – kamatnu stopu čija se visina mijenja po odluci uprave banke te je iznijela i stav da građani koji su se odlučili na kreditno zaduživanje kod jedne od poslovnih banaka svjesno su i svojevoljno ušli u rizik promjene kamatne stope. Tvrdi da je nezakonita kamatna stopa samo ona koja po svojoj visini prelazi zakonom dopuštenu visinu te da tuženik do stupanja na snagu izmjena Zakona o potrošačkom kreditiranju iz 2013. nije imao zakonskih obveza glede izmjene ili usklađivanja odredaba o kamatnoj stopi u postojećim ugovorima o kreditu na način da definira parametre promjenjivosti, ali su ga do tada obvezivale odredbe tada važećih propisa na definiranje uvjeta promjenjivosti kamatne stope čemu je tuženik u cijelosti udovoljio. U vezi s tim se poziva na odluku VSRH Gzz-2/02-2. ZOO izričito dopušta ugovaranje promjenjive kamatne stope u čl. 6. st. 1. Tužitelj je izričito pristao na klauzulu u promjeni kamatne stope, a koje se nisu događale jednostrano i proizvoljno, već primjenom točno određenih kriterija predviđenih metodologijom tuženika, pri čemu je tuženik o tome uredno slao obavijest i pripadajući otplatni plan. Kao što je već rečeno u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora bile su na snazi odredbe starog Zakona o zaštiti potrošača kao i Zakona o bankama te je tuženik u skladu sa svojim obvezama iz tih propisa u općim uvjetima poslovanja objavio kriterije promjenjivosti kamatne stope, a u općim uvjetima poslovanja jasno stoji pod kojim uvjetima banka može mijenjati kamatne stope kao i obveza banke da u slučaju promjene kamatnih stopa o tome prethodno obavještava klijente. Tuženik je u skladu s tada važećim zakonom učinio potrošačima dostupnim uvjete promjenjivosti kamatne stope u formi "informacije o načinu promjene kamatnih stopa po kreditima građana promjenjivih temeljem odluka nadležnih tijela banke". Dakle, tuženik je mogao mijenjati kamatnu stopu i tako pravno ugovornu odrediti svoj ugovor s klijentom pri čemu je postupao sukladno odredbama relevantnih propisa. Stoga ugovorna odredba kojom se banka, ovdje tuženik ovlašćuje mijenjati kamatnu stopu nije nepoštena niti je kao takva valjani temelj za isticanje tužbenog zahtjeva kako ga je postavio tužitelj. Smisao ugovaranja promjenjive stope je upravo prilagođavanje stope uvjetima na tržištu za koje je izvjesno da će se mijenjati

u razdoblju na koje je ugovor zaključen, a tuženiku zasigurno nije u interesu proizvoljno i nerazmjerno stanju na tržištu mijenjati kamatnu stopu, kako zbog reputacijskog rizika tako i zbog toga što bi se time dovelo u pitanje mogućnost otplate kredita na koje se primjenjuju neopravdano visoke kamatne stope. Također nije moguće proglasiti nevažećim postojeći kriterij za promjenu kamatne stope bez uvođenja novog kriterija za ugovor o kreditu jer bi se time negirala činjenica da su stranke odabrale sklapanje ugovora baš takvog sadržaja te bi se vraćanje kamatne stope na prvotno ugovorenu, ugovor pretvorio u ugovor s fiksnom kamatnom stopom što nije bila volja ugovornih strana čime bi se izazvala povreda načela jednakih vrijednosti činidaba. Zaključno ističe prigovor zastare za utuženo potraživanje te predlaže odbiti tužbu i tužbeni zahtjev uz naknadu troška postupka tuženiku.

3. Tuženik je u podnesku od 16. veljače 2021. istaknuo prigovor radi prebijanja u iznosu od 12.428,89 kn, što preračunato u eure iznosi 1.649,60 eura po osnovu preplate priznate tužiteljici provedenom konverzijom.

4. Prednik tužiteljice je podnio stupnjevitu tužbu kojom je zatražio da sud prvo usvoji postavljeni manifestacijski zahtjev i naloži tuženiku da mu dostavi dokumentaciju potrebnu mu za postavljanje određenog tužbenog zahtjeva. Sud je usvojio manifestacijski zahtjev te je sadržanim u zapisniku s pripremnog ročišta od 5. prosinca 2014. naložio tuženiku da u roku od 8 dana u spis predmeta dostavi po tužiteljici zatraženu dokumentaciju u vezi s ugovorom o kreditu broj 9012362696 sklopljenog dana 26.3.2007. i to: knjigovodstvenu karticu odnosno pregled uplata po kreditu iz kojih su vidljive za razdoblje od dana 26.3.2007. pa do dana podnošenja tužbe uplate koje je u HRK vršio prednik tužiteljice, korisnik kredita, pokojni Cvetko Ferčec, odnosno vidljiv datum i iznos svake pojedinačne uplate. Tuženik je postupio po tom rješenju te je uz podnesak od 9. prosinca 2024. u spis predmeta dostavio navedenu dokumentaciju, a tužiteljica je nakon toga u podnesku od 19. prosinca 2024. postavila određeni tužbeni zahtjev za isplatu kojim je potraživala isplatu iznosa od 1.849,82 eura.

5. Tužitelj Cvetko Ferčec je tijekom postupka umro, pa je sud rješenjem poslovni broj: 8 P-976/2019-12 od 28. travnja odredio prekid postupka, a rješenjem od 21. lipnja 2023. određen je nastavak postupka s njegovom nasljednicom Elizabetom Ferčec.

6. Nakon provedenog financijskog vještačenja tužiteljica je u podnesku od 27. siječnja 2026. postavila svoj konačni tužbeni zahtjev usklađen s Nalazom vještakinje kojim potražuje isplatu iznosa od 2.555,01 eura. Konačno postavljeni tužbeni zahtjev je u odnosu na prethodni veći. Tuženik se nije protivio preinaci tužbe. O tom konačno postavljenom tužbenom zahtjevu je sud i odlučivao. U odnosu na preinačeni povećani dio tužbenog zahtjeva se napominje da zastara nije nastupila iako je tužbeni zahtjev u skladu s Nalazom vještaka povećan nakon mjeseca lipnja 2023., pa ni onda ako se povećanje odnosi na preplatu po osnovu primjene kamatne stope, jer je podnošenjem same tužbe došlo do prekida zastare u smislu odredbe čl. 241. ZOO, a sve cijeneći da preinačenim zahtjevom tužiteljica nije zahtijevala isplatu po nekoj drugoj činjenično pravnoj odnosno materijalno pravnoj osnovi, već je tom preinakom samo povećao svoj zahtjev u odnosu na ranije postavljen, a koji proizlazi iz iste činjenično pravne i materijalno pravne osnove, koji do podnošenja tužbe nije bio u zastari. Takav stav je

o tom pitanju zauzeo i Županijski sud u Puli u svojoj presudi poslovni broj : GŽ-636/2021-2 od 24. svibnja 2021. U vezi s tim se napominje da je Građanski odjel Vrhovnog suda RH na svojoj drugoj sjednici održanoj 27. svibnja 2024. donio pravno shvaćanje Su-IV-123/2024-5 pod točkom 2. prema kojem u slučaju kad je preinaka tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva iz iste činjenične osnove (neprava preinaka) moguća i dopuštena (članak 190. i 191. ZPP), zastara se prekida već podnošenjem tužbe u tom postupku, odnosno do prekida zastare ne dolazi tek u trenutku preinačenja tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva. To znači da svi potrošači tužitelji koji su na vrijeme tužili banke zbog nepoštene kamate i nepoštene valutne klauzule u slučaju franak, imaju sljedeća dodatna prava u svojim postupcima: pravo nakon vještačenja povećati zahtjev za obeštećenje u skladu s izračunom sudskog vještaka te pravo i dobiti povećani dio tužbenog zahtjeva, jer zastare potraživanja za povećani dio obeštećenja nema.

7. U dokaznom postupku pročitana je dokumentacija u spisu predmeta: dokumentacija predana uz tužbu u omotnici (na stranici 7 spisa), uz odgovor na tužbu (na stranicama 31-49 spisa), uz podnesak tuženika od 27. listopada 2020. (na stranicama 68-129 spisa), uz podnesak tuženika od 23. studenoga 2020. (na stranicama 137-167 spisa), uz podnesak tuženika od 16. veljače 2021. (na stranicama 198-271 spisa), uz podnesak tuženika od 3. kolovoza 2022. (na stranicama 289-311 spisa), uz podnesak tužiteljice od 4. prosinca 2024. (na stranicama 331-363 spisa), uz podnesak tuženika od 9. prosinca 2024. (na stranicama 369-414 spisa), uz podnesak tužiteljice od 19. prosinca 2024. (na stranicama 421-423 spisa), provedeno je financijsko-knjigovodstveno vještačenje po stalnoj sudskoj vještakinji za ekonomiju, financije, računovodstvo i bankarstvo Danijeli Podbojec, pročitani su nalaz i mišljenje vještakinje Danijele Podbojec od 22. studenoga 2025. (na stranicama 435-496 spisa), uz podnesak tužiteljice od 27. siječnja 2026. (na stranicama 513-514 spisa), spis predmeta ovog suda poslovni broj O-1640/2022. te je saslušana i tužiteljica kao stranka u svrhu dokazivanja.

8. Predmet ovog spora je utvrđenje ništetnosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli CHF sadržanih u ugovoru o kreditu sklopljenim između tužiteljice i tuženika te povrat stečenog bez osnove na temelju tih odredbi koje tužiteljica smatra ništetnima.

9. Između stranaka nije sporno:

- da su prednik tužiteljice kao korisnik kredita i tužiteljica kao solidarni dužnik s s tuženikom kao kreditorom 26. ožujka 2007. zaključili Ugovor o kreditu broj 13923403315 kojim joj je stavljen na raspolaganje kredit u iznosu kunske protuvrijednosti od 30.000,00 CHF,
- da ugovor sadrži odredbu o promjenjivoj kamatnoj stopi i odredbu o valutnoj klauzuli u CHF te da je početna kamatna stopa 4,75 % godišnje,
- da je na temelju odluke o promijenjenoj kamatnoj stopi tuženik jednostrano uvećavao anuitete za iznos povećane kamatne stope,
- da su zbog promjene tečaja CHF i povećanja kamatnih stopa anuiteti kredita znatno porasli tijekom otplate,

- da je 22. prosinca 2015. sklopljen Dodatak Ugovora o kreditu kojim su odredbe iz oba prethodno navedena Ugovora izmijenjene u pogledu valute obveze, redovne kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita,

10. Sporno je između stranaka da li su sporne ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi nišetne, da li tužiteljica ima pravni interes za podnošenje ove tužbe, da li je nastupila zastara tražbine, da li je pitanje vraćanja iznosa koje traži tužiteljica riješeno temeljem Aneksa sklopljenim između stranaka sukladno ZIDZPK.

11. Cijeneći rezultate provedenog postupka, kako cjelokupnog, tako i svakog pojedinačno, a na osnovi odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku (Službeni list SFRJ br. 4/1977, 36/1977, 36/1980, 6/1980, 69/1982, 43/1982, 58/1984, 74/1987, 57/1989, 20/1990, 27/1990, 35/1991, Narodne novine br. 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, 114/2022, 155/2023 i 146/2025, dalje u tekstu: ZPP), sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužiteljice osnovan u cijelosti.

12. Predmet ovog spor je povrat stečenog bez osnove zbog primjene nišetnih ugovornih odredbi o klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi za koje tužiteljica tvrdi da su nišetne.

13. Prema čl. 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva nišetan je, a prema čl. 324. st. 1. tog zakona, nišetnost neke odredbe ugovora ne povlači nišetnost ugovora ako on može opstati bez nišetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen. Prema čl. 323. st. 1. tog zakona u slučaju nišetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje.

14. Sud smatra da u ovom slučaju ugovor može opstati i bez tih nišetnih odredbi, jer ako se ne primjeni promjenjiva kamatna stopa, ostaje početna, a ako se ne primjeni valutna klauzula u CHF, anuiteti kredita se izračunavaju u kunama, a i odlukama donesenima u kolektivnom sporu, kojima je ovaj sud vezan su utvrđene nišetnima samo ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi.

15. Spor proizlazi iz prethodno navedenih ugovora o kreditu koji su zaključili tuženik kao davatelj kredita prednik tužiteljice kao korisnice kredita i tužiteljica kao solidarni dužnik, a već iz sadržaja ugovora proizlazi da ih su prednik tužiteljice i tužiteljica s tuženikom taj ugovor sklopili kao fizičke osoba za stambene potrebe prednika tužiteljice, pa je to dakle potrošački ugovor te se u rješavanju istoga trebaju primijeniti i mjerodavne odredbe Zakona o zaštiti potrošača, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja ugovora („NN 96/03"). Prema čl. 81. st. 1. ZZP-a ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu

savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a prema st. 2. tog članka smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca. Odredbom čl. 83. ZZP-a propisano je da prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzimat će se u obzir narav proizvoda ili usluge koje predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, u odnosu na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor, a odredba čl. 87. ZZP-a propisuje da je nepoštena ugovorna odredba ništetna. Prema st. 2. tog članka ništavost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništavost i samog ugovora ako on može opstati bez ništave odredbe.

16. O ništetnosti ugovornih odredba o promjenjivim kamatnim stopama u ugovorima o potrošačkom kreditu već su pravomoćno odlučili sudovi u sporu vođenom po kolektivnoj tužbi potrošača. Predmet kolektivnog spora koji se vodio pred Trgovačkim sudom u Zagrebu između "Potrošača" – Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača i osam banaka (P-1401/12) bila je zaštita potrošača od korištenja ugovornih odredbi o kojima se nije pojedinačno pregovaralo i to: odredbe o valutnoj klauzuli prema kojoj je glavnica vezana uz CHF i odredbe kojom je ugovorena redovna kamata promjenjiva čije je stopa tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom kreditora. Presudom od 4. srpnja 2014. Trgovački sud u Zagrebu je, ocijenivši ih netransparentnima i nepoštenima, utvrdio ništetnost ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli i ništetnost ugovornih odredbi o kamatnoj stopi promjenjivoj na osnovi jednostrane odluke banke u ugovorima o potrošačkom kreditiranju te je naložen prekid navedenog postupanja. Presudom Visokog trgovačkog suda od 13. lipnja 2014. (PŽ-7129/13) potvrđena je prvostupanjska presuda u dijelu kojim je utvrđena povreda kolektivnih interesa i prava koji se odnose na ništetnost promjenjive kamatne stope. U odnosu na zahtjev za utvrđenje ništetnosti valutne klauzule u CHF, prvostupanjska presuda je preinačena i tužbeni zahtjev je odbijen. Pravna shvaćanja Visokog trgovačkog suda o ništetnosti ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope kao i ona o valjanosti valutne klauzule podržao je Vrhovni sud Republike Hrvatske koji je presudom od 9. travnja 2015. (Revt-249/14) odbio revizije stranaka. Nakon što je odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske U-III/2521/2015 i dr. od 13. prosinca 2016. djelomično usvojena ustavna tužba "Potrošača" te je ukinuta presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske Revt-249/14 u dijelu kojim je odbijena revizija "Potrošača" protiv pravomoćne presude kojem je odbijen zahtjev koji se odnosi na poštenost valutne klauzule, Vrhovni je sud ukinuo presudu Visokog trgovačkog suda od 13. lipnja 2014. u dijelu koji se odnosi na valutnu klauzulu te je predmet vraćen na ponovljeni žalbeni postupak Visokom trgovačkom sudu. Presudom od 14. lipnja 2018. (PŽ-6632/17), Visoki trgovački sud je, u ponovljenom postupku, potvrdio prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je sud utvrdio da je svaki pojedini tuženik povrijedio kolektivne interese potrošača korištenjem ugovornih odredaba kojima je otplatu glavnice kredita vezao uz švicarski franak o kojima se nije pojedinačno pregovaralo, a da prije zaključenja, u vrijeme zaključenja i u svezi zaključenja predmetnih ugovora nije potrošače u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj

obavijesti, to je, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača te im naložio prekinuti s korištenjem tih odredaba i zabranio im korištenje takvih i sličnih ugovornih odredaba ubuduće. Presudom od 3. rujna 2019. (Rev-2221/18) Vrhovni sud Republike Hrvatske je odbio reviziju kreditora protiv dijela presude Visokog trgovačkog suda kojim je potvrđena nepoštenost i ništetnost ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu upućujući pritom na razloge iz drugostupanjske presude. Dakle spor kolektivne pravne zaštite pravomoćno je okončan i to na način da su konačno obje sporne ugovorne odredbe i to odredba o jednostrano promjenjivoj kamati kao i odredba o valuti švicarski franak utvrđene nepoštenim i ništetnim.

17. U odnosu na tvrdnju tuženika da se navedene presude ne mogu primjenjivati jednako na sve potrošače, već od slučaja do slučaja nakon utvrđenja prave volje ugovornih strana i utvrđenja informiranosti primatelja kredita o svim parametrima eventualnih rizika, treba reći da se prema odredbi čl. 502.c Zakona o parničnom postupku, fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz odluke poslovni broj: 24 P-47/19-10. U tom će slučaju sud biti vezan uz ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na nj pozvati, a upravo na ta utvrđenja se tužitelj i poziva u tužbi. Što se tiče pravnih učinaka presude donesene po kolektivnoj tužbi treba reći i to da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku iz 2011. godine („Narodne novine“ br. 57/11.), kojima je propisana mogućnost podnošenja kolektivne tužbe, dodan, među ostalim, i članak 502.c. Ova odredba je regulirala da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ZPP-a (kolektivna tužba) da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati. S obzirom na to da je u praksi sudova bilo prijepora u vezi tumačenja odnosi li se ova odredba samo na parnične postupke koji su pokrenuti tužbom radi naknade štete ili je moguća primjena i u parničnim postupcima pokrenutim radi isplate po drugim osnovama (primjerice, stjecanja bez osnove) zakonodavac je posljednjim izmjenama i dopunama ZPP-a („Narodne novine“ br. 70/19.) intervenirao u sadržaj članka 502.c na način da je sada izričito navedeno da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz postupaka po kolektivnoj tužbi. Pojedini potrošači, a kada sud utvrdi postojanje određene povrede propisa o zaštiti potrošača, u postupku individualne pravne zaštite, radi naknade štete, izmjene ugovora ili slično, mogu se pozivati na sadržaj odluke iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava. Na taj način proširene su subjektivne granice pravomoćnosti, jer osuđujuća presuda iz postupka zaštite kolektivnih interesa u postupcima individualne pravne zaštite koju pokrene potrošač obvezuje ostale sudove, pa je tako i ovaj sud. I prema odredbi čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača (NN 41/14, 110/15 i 14/19), odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 106. st. 1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. ovoga Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

18. Kako se u konkretnom slučaju tužiteljica poziva upravo na pravno utvrđenje iz rečene presude kojom je utvrđeno da je tuženik povrijedio prava tužiteljice kao potrošača i ujedno korisnika kredita, a u kojima je koristio ništetne i nepoštene ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i klauzuli CHF, nepotrebno je analizirati tvrdnje tuženika o tome da su te ugovorne osobe jasne i dovoljno uočljive te da su potrošači, pa tako i tužitelj bili u dovoljnoj mjeri informirani o promjeni kamatne stope o kriterijima i parametrima koji su utjecali na takvu promjenu te o rizicima sklapanja ugovora o kreditu s valutnom klauzulom CHF, kao i tvrdnje da tim odredbama nije uspostavljena značajna neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana te da korisnik kredita glede toga nije bio u zabludi, uz okolnost da je Trgovački sud u Zagrebu u navedenoj odluci takve odredbe ugovora, odnosno takvu praksu u ugovorima o kreditu utvrdio ništetnima.

19. Potrošač je slabija stranka, jer ugovor ne ulazi u područje njegove profesionalne djelatnosti i u podređenom je položaju u odnosu na prodavatelja/pružatelja usluga. Podređenost proizlazi iz njegove (ne)informiranosti i nemogućnosti pregovaranja o uvjetima koje je prethodno sastavio prodavatelj robe (pružatelj usluga), a na čiji sadržaj potrošač ne može utjecati. Upravo taj podređeni položaj dovodi do toga da potrošač pristane ne uvjete koje je trgovac prethodno sastavio bez mogućnosti utjecaja na njihov sadržaj. Pritom je nevažno koliko je znanje ili iskustvo pojedinog potrošača, jer se u smislu zaštite prava potrošača koji su korisnici kredita, na jednak način trebaju tretirati potrošač koji je pravnik ili ekonomski stručnjak i učitelj ili liječnik. Prema praksi ES-a na temelju većeg znanja i iskustva određenog potrošača takvu se osobu ne isključuje kao „potrošača” u smislu Direktive jer je odlučan njegov podređeni položaj. Neovisno o tome je li korisnik kredita liječnik, učitelj ili ekonomist, nitko od njih nema mogućnost pregovaranja o općim uvjetima banke koji se primjenjuju ne kredite koje sklapaju pa svi oni, neovisno o pojedinačnim razlikama u znanju i iskustvu, dijele u odnosu na banku jednaki podređeni položaj. Također nije odlučna niti okolnost, koja je svrha sklapanja ugovora, je li to kupnja automobila ili jedine nekretnine za stambeno zbrinjavanje ili treće nekretnine za odmor. Zaštita od nepoštenih ugovornih uvjeta kako je postavlja Direktiva 93/13 ne dozvoljava razlikovanje potrošača po kriteriju nužnosti sklapanja ugovora. Dok god fizička osoba sklapa s trgovcem ugovor koji izlazi iz okvira njezine poslovne djelatnosti, riječ je o potrošačkom ugovoru, a gospodarska svrha ugovora, kao niti njegova financijska vrijednost nisu odlučne.

20. Valutna klauzula i promjenjive kamatne stope su zakonom dopuštene, ali iste ipak mogu biti utvrđene nepoštenima i slijedom toga ništetnima, ako nisu bile transparentne, a pravomoćnom presudom donesenom u kolektivnom sporu je presuđeno da nisu bile transparentne, što je na temelju provedenih dokaza utvrđeno i u ovom postupku. S obzirom na to da se prema praksi ES-a odredbe o tečajnom riziku imaju smatrati odredbama koje definiraju glavni predmet ugovora, poštenost odredbi o tom riziku ne bi se mogla procjenjivati da je odredba transparentna. Kako su odredbe o valutnoj klauzuli uglavnom formalno jasno i razumljivo sastavljene, upravo zaključak o tome da prilikom sklapanja ugovora potrošaču nisu bili priopćeni svi elementi koji bi mogli imati utjecaja na opseg njegove obveze, a na temelju kojih on može ocijeniti osobito ukupnu cijenu svoje obveze, ocijenjeno je da nisu transparentne u materijalnom smislu, odnosno da u suštini nisu jasno i razumljivo sastavljane. To je

otvorilo put mogućnosti da se testiraju na poštenje, odnosno na dobru vjeru i ravnotežu. Pritom je ES naglasio da zahtjev transparentnosti „treba tumačiti na način da zahtjev prema kojem ugovorna odredba mora biti jasno i razumljivo sastavljena obvezuje financijske institucije da korisnicima kredita pruže dovoljno informacija kako bi potonji mogli donositi razborite i informirane odluke. U tom pogledu taj zahtjev znači da ugovornu odredbu o riziku promjene tečaja potrošač mora razumjeti na formalnoj i gramatičkoj razini, ali također u pogledu njezina konkretnog dosega, u smislu da prosječan potrošač, koji je uredno obaviješten i postupa s dužnom pažnjom i razboritošću, može ne samo znati za mogućnost deprecijacije nacionalne valute u odnosu na stranu valutu u kojoj je ugovor o kreditu sklopljen već i da može procijeniti potencijalno znatne gospodarske posljedice koje bi takva odredba mogla imati za njegove financijske obveze. U tom smislu je na nacionalnom sudu da, prilikom razmatranja okolnosti sklapanja ugovora, provjeri jesu li potrošaču priopćeni svi elementi koji bi mogli imati utjecaja na opseg njegove obveze, a na temelju kojih on može ocijeniti osobito ukupnu cijenu svoga zajma. To, uz ostalo, uključuje informiranje o tome da snosi rizik od pada valute u kojoj ostvaruju dohodak, a što može ugroziti mogućnost vraćanja zajma s time da se pritom traži od pružatelja usluge da utvrdi moguće promjene tečaja i s tim povezane rizike zajma u stranoj valuti. Pritom nije dostatno da su odredbe samo gramatički razumljive nego i to da ekonomske posljedice te odredbe moraju biti jasne prosječnom potrošaču. Kad pročitava tekst ugovora, nije dovoljno da potrošač samo razumije da primjerice tečaj valute može varirati gore ili dolje, nego da stvarni učinci moraju biti jasni prosječnom potrošaču. Dakle, mora biti svjestan mogućnosti dizanja ili padanja vrijednosti strane valute; taj rizik promjene tečaja mora biti jasan i potrošač mora biti jasno upoznat s time da snosi financijski teret tog rizika i to bez ograničenja. Kad je riječ o transparentnosti ugovorne odredbe o tečajnom riziku, ES zahtijeva da se provjeri uključuju li informacije koje su pružene potrošaču barem utjecaj koji na rate ima znatna deprecijacija zakonskog sredstva plaćanja u državi članici u kojoj korisnik kredita ima prebivalište u odnosu na stranu valutu. Konkretno, korisnik kredita mora, s jedne strane, biti jasno obaviješten o činjenici da se, sklapajući ugovor o kreditu u stranoj valuti, izlaže tečajnom riziku koji će gospodarski teško moći snositi u slučaju pada vrijednosti valute u kojoj ostvaruje svoj dohodak u odnosu na stranu valutu u kojoj je nominiran zajam. S druge strane, pružatelj usluge, u ovom slučaju bankarska institucija, mora iznijeti moguće promjene deviznog tečaja i rizike svojstvene uzimanju zajma u stranoj valuti. Naposljetku, kao što je to pojašnjeno u dvadesetoj uvodnoj izjavi Direktive 93/13, potrošač mora imati stvarnu mogućnost upoznati se sa svim odredbama ugovora. Naime, pravodobna informacija pružena prije sklapanja ugovora o ugovornim odredbama i posljedicama navedenog sklapanja za potrošača je od temeljne važnosti kako bi donio odluku o tome hoće li se ugovorno vezati uz pružatelja usluge ili prodavatelja robe pristupajući odredbama koje je ovaj prethodno sastavio. Kad je riječ o transparentnosti ugovorne odredbe kojom se određuje promjenjiva kamatna stopa, odlučne informacije u svrhu ispitivanja koje nacionalni sud u tom pogledu mora provesti predstavljaju, s jedne strane, činjenica jesu li osnovne informacije o izračunu te stope lako dostupne svima koji su željeli ugovoriti kredit te, s druge strane, pružanje informacija o prošlim kretanjima indeksa na temelju kojeg se ta stopa izračunava.

21. Kao što je već rečeno odlukama donesenima u kolektivnom sporu, kojima je sud vezan u ovom postupku je već utvrđeno da navedene ugovorne odredbe koje

je i ovdje tuženik uključio u predmetni ugovor o kreditu nisu bile transparentne, da se o njima nije pojedinačno pregovaralo da banke s korisnicima kredita nisu ugovorile parametre na osnovu kojih će se mijenjati kamatna stopa te da nisu bili upozoreni na rizike Hrvatska narodna banka ne drži pod kontrolom te da su uzrokovale znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana.

22. U vezi s tim se napominje da je Republika Hrvatska postala članica Europske unije 1. srpnja 2013. te da se na pravne odnose i sporove proizašle iz potrošačkih ugovora, a koji su nastali prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, neposredno ne primjenjuje pravo Europske unije, ali u tim slučajevima postoji obveza hrvatskih sudova da tumače nacionalno pravo u duhu prava Europske unije i sveopće njene pravne stečevine (što uključuje uz ostalo i praksu suda Europske unije), na što se Republika Hrvatska obvezala sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a koji je u primjeni od 2005.

23. Tuženikov prigovor zastare također je neosnovan. Zastarni rok za potraživanja po osnovu stjecanja bez osnove je 5 godina, a teče od pravomoćnosti presude donesene u kolektivnom sporu. Kako se tužiteljica poziva na presude Trgovačkog suda u Zagrebu, to je nakon pravomoćnosti presude P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., zastara potraživanja za preplaćene kamate nastupila 12. lipnja 2019. za sve banke, osim za Sberbank (Volksbank), za koju zastara preplaćenih kamata nastupa u lipnju 2023., dok zastara potraživanja preplaćenog tečaja CHF nastupa za svih 8 osuđenih banaka u lipnju 2023. Budući da je tužba u ovom predmetu zaprimljena 9. svibnja 2019., to nije nastupila zastara potraživanja vezana uz promjenu kamatne stope. U odnosu na dio tužbenog zahtjeva kojim tužiteljica traži povrat stečenog bez osnova na temelju primjene ništetnih ugovornih odredaba kojima je u spornom ugovoru o kreditu ugovorena valutna klauzula uz koju je vezana glavnica švicarski franak, ništetnost takvih ugovornih odredaba utvrđena je presudom Visokog trgovačkog suda RH broj PŽ-6632/17-10 od 14.6.2018., tako da ni u tom slučaju nije nastupila zastara tražbina za podnošenje konkretne tužbe. Napominje se i da je Vrhovni sud Republike Hrvatske u presudi Rev-2245/17 od 20. ožujka 2018. odlučujući o izvanrednoj reviziji, zauzeo pravno shvaćanje prema kojem pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača dolazi do prekida zastare na temelju čl. 241. ZOO-a, a zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe. Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske je na sjednici Odjela 30. siječnja 2020. donio pravno shvaćanje o tome kada počinje teći zastrani rok kod restitucijskog zahtjeva, a to je zahtjev prema kojemu su stranke dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora. Taj rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora. Tim pravnim shvaćanjem je pomaknut trenutak početka tijeka zastare za zahtijevanje povrata ispunjenog i to u korist stranke koje je ispunila ništetni ugovor. Prema tom shvaćanju zastara počinje teći od trenutka pravomoćnosti odluke kojom je utvrđena ništetnost ugovora, a ne od trenutka ispunjenja obveze ništetnog ugovora. Pravno shvaćanje služi ustaljenju i ujednačavanju sudske prakse. Ono je obvezno za sve suce Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Po prirodi stvari, odnosno snagom autoriteta najvišeg suda u Republici Hrvatskoj, pravno je shvaćanje važno i za sve ostale suce u građanskoj grani suđenja. Prema recentnoj praksi ES-a u tom

smislu, pravno uređenje zastare restitucijskih učinaka u Hrvatskoj, kako po pitanju početka tijeka zastarnog roka tako i po pitanju njegova trajanja, usklađeno je s člankom 6. stavkom 1. Direktive 93/13. Sud europske unije u svojoj odluci navodi da se "pravu Unije ne protivi nacionalni propis koji, propisujući nezastarivost tužbe za utvrđenje ništavosti nepoštene odredbe iz ugovora sklopljenog između prodavatelja robe ili pružatelja usluge i potrošača, podvrgava roku zastare tužbu radi isticanja restitucijskih učinaka tog utvrđenja, pod uvjetom poštovanja načela ekvivalentnosti i djelotvornosti." S obzirom na to da je početak tijeka zastarnog roka za iznose plaćene na temelju nepoštene ugovorne odredbe od dana ispunjenja ništetnog ugovora, odnosno od dana sklapanja ugovora, u praksi ES-a ocijenjen protivnim EU pravu, novo tumačenje početka tijeka zastarnog roka u hrvatskoj sudskoj praksi (od dana utvrđenja ništetnosti odgovara) u cijelosti odgovara zahtjevima načela djelotvornosti zaštite potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi kako to zahtijeva Direktiva 93/13.

24. Pravna priroda spora jest stjecanje bez osnove s obzirom na to da su banke stekle određenu korist na temelju ništetnih odredbi. Što se tiče opsega vraćanja u obzir dolazi primjena čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015 i 29/2018 te u daljnjem tekstu: ZOO) u kojem je propisano da kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

25. Iz samog Ugovora o kredita koji je predmet ovog spora je razvidno da se radi o potrošačkom ugovoru sklopljenim s prednikom tužiteljice i s tužiteljicom kao fizičkim osobama za potrebe kupnje stambenog objekta, da je to dakle potrošački ugovor te da je isti sklopljen u obliku unaprijed formuliranoga standardnog ugovora sastavljenog od tuženika na koji tužiteljica nije mogla utjecati. Taj zaključak potvrđuje i činjenica da je taj kredit tretiran kao potrošački kad se provodila konverzija, odnosno kad je 22. prosinca 2015. sklopljen Dodatak Ugovora o kreditu na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakon o potrošačkom kreditiranju, kojim su odredbe iz oba prethodno navedena Ugovora izmijenjene u pogledu valute obveze, redovne kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita, budući da su se takvi dodaci ugovora prema tom zakonu sklapali sami za potrošačke ugovore. Nadalje, iz predmetnog ugovora o kreditu je nadalje razvidno da je ugovorena valutna klauzula u CHF, odnosno da su glavnica kredita i anuiteti vezani uz tu valutu, da je ugovorena početna kamatna stopa od 4,75 % godišnje te da je ista promjenjiva u skladu s odlukom o kamatnim stopama kreditora, a iz Nalaza i mišljenja vještaka je razvidno da je tečaj CHF tijekom otplate kredita znatno porastao te da su se kamatne stope povećavale sukladno odlukama tuženika.

26. Tuženik nije predložio dokaze na okolnost da se predmetnom ugovoru pojedinačno pregovaralo te da je tužiteljica prilikom sklapanja ugovora bila upozorena na rizike ugovaranja valutne klauzule u CHF, dok je tužiteljica na tu okolnost predložila saslušanje tužiteljice.

27. Tužiteljica u svom iskazu navodi da su njezin pokojni suprug Cvetko Ferčec kao korisnik kredita i ona kao sudužnik sklopili s tuženom bankom ugovor o kreditu koji je predmet ovog postupka pa su došli u poslovnicu banke u Krapinu, tražili su kredit u

kunama ili eurima, ali im je bilo rečeno da takve kredite ne mogu dobiti, da mogu dobiti samo kredit u švicarskim francima za koji im je bilo rečeno da je povoljan i da je valuta CHF sigurna i stabilna, da su ponudu zbog tih uvjeravanja prihvatili, uzeli su stambeni kredit, a sredstva kredita su utrošili za kupnju kuće za potrebe obitelji, da su se otplate rate kredita znatno povećale što ih je dovelo u težak položaj, morali su se puno toga odricati pa čak i hrane da bi mogli te uvećane rate plaćati, da su kad im je banka ponudila konverziju to prihvatili, jer su obveze bile smanjene, da je početna rata dok je kredit bio u švicarskim francima bila oko 700,00 kuna, a povećala se čak na iznos od 1.200,00 kuna, da im u banci nisu dali mogućnost da pregovaraju o pojedinim odredbama te im nije bilo objašnjeno što znači CHF valutna klauzula i promjenjiva kamatna stopa, a oni sami nisu znali što to znači, nije im bilo rečeno da postoji neki rizik u vezi s valutom CHF već im je za tu valutu bilo rečeno da je sigurna i stabilna, da nisu mogli dobiti kredit u drugoj banci, jer je pokojni suprug primao mirovinu preko PBZ banke, da se više ne sjeća da li su pročitali ugovor prije potpisivanja, da nisu znali što znači promjenjiva kamatna stopa, a niti valutna klauzula, da se ne sjeća se da li su od službenika banke zatražili da im pojasni pojedine ugovorne odredbe te da prije ovog ugovora nisu imali kredite s valutnom klauzulom.

28. Na temelju iskaza tužiteljice koji je prihvaćen kao vjerodostojan sud je utvrdio da je tužiteljica s tuženikom sklopila predmetni ugovor o kreditu u kojem se navodi da je namjena kredita kupnja stambenog objekta za što je i utrošila sredstva kredita, da se o odredbama kredita nije pojedinačno pregovaralo, da nije bila upozorena na rizike sklapanja ugovora s valutnom klauzulom u CHF niti su joj bili predloženi kriteriji po osnovu kojih će se mijenjati kamatna stopa te da su se početne rata kredita zbog porasta tečaja i kamatne stope znatno povećale pa je tužiteljica zbog toga bila primorana sklopiti Dodatke ugovora kojima je valutna klauzula u CHF zamijenjena valutnom klauzulom u eurima.

29. Ocjenom svih provedenih dokaza sud zaključuje da tužiteljici od strane bankarskog službenika nije detaljno objašnjen predmetni kreditni odnos, da joj nisu predloženi parametri koji utječu na promjenu kamatne stope te da je tuženik propustio razjasniti tužiteljici odredbu o valuti obveze i nije postupao u dobroj vjeri, odnosno da nije dokazano da je tuženik informirao tužiteljicu kao potrošača u predugovornom stadiju sklapanja Ugovora o kreditu o rizicima promjene tečaja švicarskog franka.

30. Iz Ugovora o kreditu koji je predmet ovog spora je razvidno da je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, ali da nisu ugovoreni i parametri po osnovu kojih će se ista mijenjati, pa se mijenjala jednostrano na osnovu odluka tužene banke kao što proizlazi iz Nalaza i mišljenja vještakinje Danijele Podbojec. Za ovaj spor odlučno je to da prilikom sklapanja ugovora nisu ugovoreni kriteriji, odnosno parametri po osnovu kojih bi se mijenjala kamatna stopa, već se ista mijenjala jednostrano prema odlukama tuženika koji je o tome samo obavještavao tužiteljicu kao korisnicu kredita, budući da ugovor o kreditu ne sadrže precizne kriterije za određivanje promjenjive kamatne stope, pa tužiteljica ni na koji način nije mogla znati na koji način i po kojim parametrima će se mijenjati kamatna stopa, u tom slučaju je odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi ništeta, jer se o tome nije pojedinačno pregovaralo s tužiteljem kao korisnikom kredita niti su s njim ugovoreni parametri o kojima ovisi promjena prvotno ugovorene kamatne stope, pa se slijedom toga budući da je ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj

stopi ništetna, u ovom slučaju se može primijeniti samo ona prva, početno ugovorena kamatna stopa od 4,75%.

31. S obzirom na to da je zbog primjenom spornih ugovornih odredaba o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli CHF o kojima se nije pojedinačno pregovaralo došlo do znatnog porasta anuiteta i glavnice kredita, osobito nakon što je tečaj CHF, koji Hrvatska narodna banka za razliku od tečaj EUR-a ne drži pod kontrolom i koja je takozvana "valuta utočišta", što potrošači, korisnici kredita bez da su na to bili upozoreni, a odlukama donesenima u kolektivnom sporu i na temelju dokaza provedenih u ovom postupku je utvrđeno da nisu, znatno porastao i skoro se izjednačio s tečajem EUR-a, time je prouzročena značajna neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana. Smatra se da nepoštena ugovorna odredba nikad nije bila ugovorena, stoga ne može imati učinak u odnosu na potrošača pa slijedom toga sudsko utvrđenje nepoštenosti takve odredbe mora imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da navedene odredbe nije bilo. Stoga ovaj sud kao i prethodno navedeni sudovi koji su sudili u kolektivnom sporu po tužbi potrošača, čijim odlukama je vezan, zaključuje da su ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u CHF u ovom slučaju ništetne. Proglašenjem ugovorne odredbe nepoštenom za potrošače nastaje subjektivno pravo na restituciju te potrošač ima pravo na punu restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora, neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredba nepoštena. Slijedom svega navedenog sud zaključuje da predmetni Ugovor o kreditu egzistira i bez ništetnih odredbi (presumpcija da nepoštene odredbe nisu nikad ni bile ugovorene), dakle samo s ugovorenom kamatnom stopom od 4,75 % godišnje i bez obveze plaćanja anuiteta u kunsnoj protuvrijednosti CHF obračunatih po srednjem tečaju za CHF tuženika.

32. Okolnost da je ugovor solemniziran po javnom bilježniku ne dovodi u pitanje taj zaključak, jer su prethodno navedeni sudovi to imali u vidu kad su odlučili da su ugovorene odredbe o klauzuli CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi ništetne, a uloga javnog bilježnika u postupku solemnizacije ugovora pa tako i onih o kreditu, u smislu odredbi iz tih članaka ocijeniti je ako je to moguće, jesu li ugovorne stranke ovlaštene i sposobne poduzeti i sklopiti taj pravni posao, objasniti im smisao tog posla i uvjeriti se o postojanju njihove prave volje za sklapanje tog pravnog posla, a što su javni bilježnici koji su ovjeravali predmetne ugovore i činili.

33. S obzirom na djelomičnu ništetnost ugovornih odredaba predmetnog ugovora o kreditu, tužiteljici bi pripadalo pravo na povrat onoga što je isplatila na temelju ništetnih ugovornih odredbi, konkretno, povrat razlike između tečaja za valutu CHF primijenjenog kod otplate i onog u vrijeme isplate kredita 2008., kao i na povrat onoga što je isplatila kao razliku između kamatne stope od 4,75% prilikom sklapanja Ugovora i onih kamatnih stopa koje je jednostrano u daljnjem periodu mijenjao tuženik u smislu povećanja. Takvo pravo tužiteljice proizlazi iz čl. 323. st. 1. u svezi s čl. 1111. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 155/23; dalje: ZOO).

34. U ovom slučaju je 22. prosinca 2015. sklopljen Dodatak ugovora o kreditu u skladu s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom

kreditiranju (NN 102/15 – dalje: Novela), kojim je u promijenjena ugovorena valutna klauzula u CHF u valutnu klauzulu u euru slijedom čega i to treba uzeti u obzir. U odredbi čl. 19.b. propisano je načelo konverzije kredita tako da konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

35. Iz Dodatka Ugovora o kreditu proizlazi da su stranke prihvatile konverziju te su mijenjale odredbe iz osnovnog ugovora i to valuta kredita, kamatna stopa i iznos neotplaćenog kredita te je postignut sporazum o raspolaganju preplatom. Spomenuti Aneksi Ugovora o kreditu nisu ništetni kao što je to zaključio u istovjetnom predmetu Vrhovni sud u svojoj odluci Gos-1/2019. Naime, u citiranoj odluci zauzet je pravni stav po kojem Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 102/15.) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Tako Vrhovni sud u citiranoj odluci ističe kako je Novelu ("Narodne novine" broj 102/15) Ustavni sud Republike Hrvatske ocijenio usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske te u svojem rješenju broj U-I-3685/2015 i dr. od 4. travnja 2017. nije prihvatio prijedlog više predlagatelja fizičkih osoba te osam kreditnih institucija za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom tog Zakona (kao i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama – "Narodne novine" broj 102/15). U svojoj odluci Ustavni sud Republike Hrvatske pored formalne i materijalne ustavnosti istaknuo je da osporeni ZIDZPK ima legitiman cilj koji se ogleda u povećanju socijalne zaštite, sprječavanju nastavljanja nepoštenih poslovnih prakse kreditnih institucija i sprječavanju produbljivanja dužničke krize te da je navedena mjera (konverzija) razmjerna legitimnom cilju koji se želio postići jer su propisane mjere bile prikladne i nužne te nije postojala druga manje tegobna ili ograničavajuća mjera. Njome nije nametnut prekomjeran teret ni kreditnim institucijama kao adresatima.

36. Vrhovni sud Republike Hrvatske je rješenjem poslovni broj Gos-1/2019-36 od 4. ožujka 2020. odgovorio na postavljeno pravno pitanje Općinskog suda u Pazinu u predmetu poslovni broj P-1413/2019-9 od 20. rujna 2019. na način da sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN broj 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Prema stavu Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-2868/2018-2 od 12. veljače 2019. bez obzira na sklapanje dodatka ugovora o kreditu tužiteljica ima pravni interes i ovlaštena je tražiti ništetnost pojedinih ugovornih odredbi, kako bi na temelju toga mogla ostvariti neka eventualna prava koja joj pripadaju, a mahom je riječ o kondemnatornim novčanim zahtjevima.

37. Sklapanjem Dodatka nije u cijelosti podmiren dug budući ništetnost nastupa po samom zakonu i nastaje od samog trenutka sklapanja pravnog posla pri čemu ništetan ugovor ne postaje valjan ni kada uzrok ništetnosti naknadno nestane, osim u izuzetnim uvjetima koje propisuje članak 326. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima, a koji u predmetnom slučaju nisu ispunjeni. Tuženik je ponudom konverzije postupio sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15.) koji je stupio na snagu 30. rujna 2015., a kojim je propisano načelo konverzije kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit s valutnom klauzulom u valuti EUR na način da se položaj potrošača u valuti CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit u valuti EUR. Kamatna stopa određena Dodatkom od 16. prosinca 2015. određena je onako kako je vrijedila za kredite koji su u navedenom razdoblju ostvarivani u valuti EUR, dakle i za te kamatne stope i promjenu istih nisu vođeni pojedinačni pregovori, već je kamatna stopa mijenjana prema odlukama tuženika (banke).

38. Ovaj sud smatra da u konkretnom slučaju konvertiranjem kredita nije postignut učinak zaštite tužitelja kao potrošača, jer Dodatkom od 1. veljače 2016. nije otklonjena neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana, već je za ubuduće definiran ugovorni odnos između stranaka. Dakle, u konkretnom slučaju konvertiranjem kredita nije postignut učinak zaštite tužiteljice kao potrošača, jer Aneksom ugovora nije otklonjena neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana. Sklapanjem Dodatka (Aneksa) ugovoru o kreditu nije došlo do konvalidacije sukladno čl. 326. Zakona o obveznim odnosima, jer je za konvalidaciju trebala postojati suglasna volja obje stranaka, što ovdje nije slučaj, pa je tužiteljica i nakon sklapanja Dodataka ugovora o kreditu konverzijom u valutu EUR također oštećena, samo ne toliko koliko je bilo prvotno oštećenje u valuti CHF.

39. Prema mjerodavnoj praksi Europskog suda izraženoj u predmetu C-186/16 kod obveza banaka prema korisnicima kredita nije dovoljno da je odredba jasna i razumljivo sastavljena već je nužno potrošaču ponuditi dovoljno informacija kako bi mogli donijeti razborite odluke, a koje informacije tuženik nije pružio tužiteljici niti je tuženik dokazao da bi tužiteljici pružio dovoljno informacija kako bi mogao shvatiti ekonomske posljedice svoje odluke.

40. Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-18/2018 od 26. svibnja 2018. zauzeto stajalište da i nakon sklapanja sporazuma o konverziji kredita nema zapreke da se utvrđuje ništetnost odredbi ugovora o kreditu te da treba imati u vidu da je do sklapanja sporazuma o konverzije bio na snazi osnovni Ugovor o kreditu koji je proizvodio pravne učinke, a koji pravni učinci se upravo odnose na ispunjavanje obveza korisnika kredita temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.

41. U presudi Europskog suda u predmetu broj C-118/17 od 14. ožujka 2019. zauzeto je pravno shvaćanje da okolnost što su određene ugovorne odredbe putem zakona bile proglašene ništetnim i nepoštenim te zamijenjene novim odredbama kako bi se održao predmetni ugovor, ne može proizvesti učinak smanjenja zajamčene zaštite potrošača. Prema istoj Odluci potrošač ima pravo na ostvarenje potpune pravne zaštite koji ne može smanjiti niti provedena konverzija, što znači da sam čin konverzije

kredita sam po sebi ne može isključiti provođenje kontrole nepoštenosti konvertiranih ugovornih odredbi, već naprotiv zahtijeva u svakom konkretnom slučaju provjeru da li je provedenom konverzijom u cijelosti uspostavljena pravična ravnoteža ništetnih ugovornih odredaba. Donesena je i odluka broj C-260/2018 gdje je navedeno da potrošač ima pravo na punu restituciju, ako ona nije postignuta konverzijom. Također je donesena i odluka od 9.7.2020. suda Europske unije broj C-452/18 koja potvrđuje da bi se potrošač mogao sklapanjem sporazuma kojim se zamjenjuje nevaljana ugovorna odredba drugom odredbom odreći zaštite koju mu pruža Direktiva 93/13 odnosno prava temeljem iste samo i isključivo kada bi dao slobodan i informiran pristanak na takvo odricanje i znao čime se takvim pristankom odriče.

42. Slijedom svega navedenoga po stavu ovog suda tužiteljica se sklapanjem Dodataka nije odrekla tih prava, nije dala, niti je mogla dati slobodan i informirani pristanak na to, pa se dodatkom (aneksom) o konverziji nije odrekla svojih prava na obeštećenje niti je takvo odricanje u istome sadržano, niti je pristala na isto, a čak da je i dala takav pristanak ne bi se radilo o slobodnom i informiranom pristanku obzirom da u vrijeme sklapanja aneksa o konverzije valutna klauzula u CHF nije bila utvrđena ništetnom (čak protivno u to je vrijeme bila utvrđena valjanom), pa tužiteljica nije bila informirana niti je mogla znati čime bi se takvim odricanjem odrekla. To zato jer se u Dodatku (Aneksu) uopće ne govori o ništetnosti niti ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli niti ugovorne odredbe o promjenjivosti kamatne stope ugovorne kamate, niti pak on sadrži odredbu u kojoj bi tužiteljica izjavila da se nakon njegova sklapanja odriče prema tuženiku bilo kakve tražbine s osnova nepoštenih ugovornih odredbi iz osnovnog ugovora o kreditu. Nadalje, tim dodatkom (aneksom) nije obuhvaćena niti se ne spominje ništetnost odredbi o promjeni kamatnih stopa (već su i kod same konverzije primijenjene ništetne kamatne stope za kredite u valuti EUR temeljene na jednostranim odlukama banke, a tužiteljici tada nije bilo poznato da su promijene tih kamatnih stopa za EUR kredite ništetne), a niti se navodi koliki bi bio iznos pretplate kojeg bi se tužiteljica sklapanjem aneksa odrekla, niti je ona to mogla znati. Dakle, tužiteljica prema stavu ovog suda ima pravni interes za vođenje ovog postupka.

43. Što se tiče izvršene konverzije kredita sa valutnom klauzulom u CHF u kredit sa valutnom klauzulom u EUR sklapanjem Sporazuma temeljem Zakon o izmjeni i dopuni zakona o potrošačkom kreditiranju (NN RH broj 102/15 – dalje ZIDZOPK), valja reći da se radi se o aktu kojim se temeljem zakona nalaže bankama izmjena odredbi iz osnovnog ugovora te eventualno do danas sklopljenih dodataka i to valuta kredita kamatna stopa i iznose ostale ne otplaćene glavnice kredita te postiže sporazum iz čl. 19.c.t.6. ZIDZOPK na način kako to nalaže zakon.

44. Po stajalištu ovog suda konverzija odnosno potpisivanje tog Sporazuma između stranka ne utječe na osnovanost tužbenog zahtjeva, jer se niti odredbama ZIDZOPK-a, a niti navedenim Sporazumom izrijekom ne spominje način rješavanja ugovornih odredbi kojima se u ugovorima o kreditima sa valutom u CHF ugovarala promjenjiva kamatna stopa, kao što se ne spominje niti na koji način bi se trebala riješiti eventualna ništetnost tih odredbi koje se tiču promjenjive kamatne stope, a koja ništetnost je nastupila zbog činjenice da je banka bez prethodnog pregovaranja s korisnikom kredita sama tj. nepošteno mijenjala kamatnu stopu u ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u CHF. Razlog donošenja navedenog zakona bio je da se položaj

korisnika kredita u CHF, kao potrošača, izjednači s položajem u kojem bi bili da su koristili kredit denominiran u valuti EUR. Dodatkom ugovora o kreditu uređuje se pitanje određivanja kamatne stope nakon sklapanja istih, odnosno njima se ne rješava pitanje preplaćenih kamata u kreditima u valuti CHF kroz ovdje utučeni period, a do koje preplate je došlo zbog nepoštenog postupanja banaka, koje je utvrđeno ništetnim. Dakle, činjenica da su stranke sklopile Sporazum kojim je izvršena konverzija kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit s valutnom klauzulom u EUR i utvrđen iznos preplate kojom je podmiren kredit u EUR u cijelosti, sama za sebe ne upućuje na zaključak da je tužiteljici vraćen novčani iznos koji predstavlja razliku između plaćenih ugovornih kamata na temelju ništetne ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i početno ugovorenoj kamatnoj stopi te razliku po osnovi promjene tečaja CHF.

45. Kao što je prethodno već rečeni i obrazloženo tužiteljica ima svojstvo potrošača. Osim toga, kada je tuženik tužiteljici ponudio sklapanje Dodataka i izvršio konverziju ugovora o kreditu temeljem odredbi ZIDZOPK-a, istoj je priznao svojstvo potrošača. Izračun konverzije sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju sadrži podatak o zaduženjima u CHF uz promjene kamatnih stopa po odlukama banke, te da su uplate koje su izvršene u kunama preračunavane u CHF po tečaju za CHF na dan uplate o zaduženjima preračunatim iz CHF u EUR uz promjene kamatnih stopa za kredite u EUR po odlukama banke, te da je na taj način tuženik utvrdio da je do 30.09.2015. tužiteljica više uplatila određeni iznos koji je u Dodatku nazvan pretplatom.

46. Korisnici kredita koji su proveli konverziju ne smiju biti u nepovoljnijem položaju od korisnika CHF kredita koji nisu proveli konverziju. Pravo na punu restituciju tužiteljica kao potrošač ima prema citiranim odredbama Zakona o zaštiti potrošača i to pravo ne može biti anulirano nikakvim pristankom na potrošača bilo prividno dobrovoljnim, bilo u okviru zakonskog rješenja. Stoga je u pravu je tužiteljica kada ističe da unatoč konverziji, koja može biti valjana, potrošač potpisom dodatka ugovoru o kreditu kojima je ista provedena, zadržava pravo na punu restituciju koju mu jamče propisi koji uređuju zaštitu potrošača te to pravo ne može biti ukinuto nikakvim pristankom potrošača, bilo dobrovoljnim, bilo prisilnim. Ovo stoga što namjera i cilj ZID ZPK iz 2015. nije bila uklanjanje posljedica ništetnih odredaba i obeštećenje potrošača, već samo njihovo izjednačavanje s EUR dužnicima putem simulacije otplate. Slijedom navedenog slučaja konverzije nema govora ni o kakvoj novoj pravnoj osnovi uslijed koje bi kreditorima pripalo pravo zadržati nepripadno stečene koristi od ništetnih odredaba. Naime, obnova (novacija) je institut obveznog prava koji podrazumijeva, prije svega, da je u ugovornom odnosu došlo do promjene pravne osnove ugovora ili da je došlo do promjene glavne činidbe. Dakle, ukoliko su pravna osnova (ugovor o kreditu) i glavna činidba (novčana činidba) i nadalje dodacima nepromijenjeni, tada nema govora ni o kakvoj obnovi (novaciji), odnosno nastanku nove pravne osnove koja bi opravdavala zadržavanje nepripadno stečenih koristi. Drugim riječima, radi se o istom ugovornom odnosu i istoj pravnoj osnovi nepoštenog i ništetnog stjecanja tuženika za razdoblje do konverzije, samo s naknadno izmijenjenom valutnom klauzulom na temelju koje se obračunava kunska protuvrijednost mjesečnog anuiteta, a to ne predstavlja izmjenu načina ispunjenja postojeće obveze, već je i nadalje riječi o novčanoj činidbi kao i u ranijem slučaju kada su potrošači plaćali anuitete u kunskoj

protuvrijednosti prema CHF, slijedom čega se takva izmjena ne smatra obnovom, sukladno odredbi čl. 145. st. 2. ZOO-a.

47. Sklapanjem Dodatka ugovoru kojim je izvršena konverzija sukladno Zakonu o izmjeni i dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju potrošač ne gubi pravo na potraživanja preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi osnovnog ugovora o kreditu te korisnik kredita zadržava pravo potraživati eventualnu razliku preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu, ako takva razlika postoji. Naime, sve odredbe Glave IV.a ZPK-a, pa tako i odredbe čl. 19. b i čl. 19c ZPK-a na koje ukazuje tuženik, reguliraju ugovorni odnos koji je između potrošača i vjerovnika (banke) nastao temeljem ugovora o kreditu. Navedeno proizlazi odredbe čl. 19.a ZPK-a kao i ostalih odredaba Glave IV.a ZPK-a. S druge strane, obveza restitucije nije obveza koja ima svoju pravnu osnovu u pravnom poslu odnosno ugovoru (čl. 247. u svezi s čl. 20. st. 1. ZOO/05), već u izvan ugovornom obveznom odnosu stjecanja bez osnove (čl. 1111., čl. 323. st. 1. i čl. 20. st. 1. ZOO/05 u svezi s čl. 81. st. 1. i čl. 87. st. 1. ZZP/03). Dakle, ZPK regulira u potpunosti drugačiji obvezni odnos tj. ugovorni obvezni odnos koji je nastao sklapanjem ugovora o kreditu, dok tužiteljica tužbeni zahtjev temelji na postojanju izvan ugovornog obveznog odnosa stjecanja bez osnove koji nastao kao posljedica nepoštenosti i ništetnosti u potrošačkom ugovoru. Ugovornim odredbama, u ovom slučaju ugovornim odredbama Sporazuma o konverziji, ne može se osnažiti nešto što je od početka ništeto i nema pravni učinak, tako da neosnovano tuženik ističe da je sklapanjem Sporazuma o konverziji tužitelj izgubio pravo i pravnu osnovu da restitucijskim zahtjevom potražuje preplaćene iznose koji su posljedica nepoštene odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi. Pravo na potpunu restituciju potrošača u slučaju nepoštenosti ugovornih odredbi osnovno pravo potrošača kod zaštite nepoštenih ugovornih odredbi u potrošačkim ugovorima. Stoga ako bi se to osnovno pravo potrošača ukidalo ili ograničavalo, to bi moralo biti propisano jasnim i nedvosmislenim odredbama zakona. Ne može se to osnovno pravo potrošača na potpunu restituciju ukidati i ograničavati posredno kroz parcijalno i ekstenzivno tumačenje propisa kojima čija svrha primarno i nije zaštita potrošača od nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima. Ograničenja ili čak ukidanje bilo kojeg prava potrošača, pa i prava na potpunu restituciju trebalo bi biti propisano jasnim i nedvosmislenim odredbama zakona i imati razumnu svrhu, a svako eventualno tumačenje odredbi koje bi u konačnici moglo ograničavati prava potrošača na potpunu restituciju, mora biti restriktivno. Dakle, ako je zakonodavac smatrao da konverzijom CHF kredita potrošači trebaju izgubiti pravo na potpunu restituciju kao posljedicu nepoštenosti pojedinih ugovornih odredbi osnovnog ugovora o kreditu, tada je to trebao jasno i nedvosmisleno propisati odredbama ZID ZPK. Kako to zakonodavac nije učinio, ne postoji bilo kakva pravna osnova (odredba zakona) koja bi opravdavala stav da su potrošači koji su konvertirali CHF kredite izgubili, potpuno ili djelomično, pravo na potpunu restituciju. Iz odredbi ZID ZPK jasno proizlazi da svrha njegovog donošenja nije restitucija i saniranje ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi osnovnog ugovora o kreditu, već zaštita potrošača od oscilirajućeg i rastućeg tečaja švicarskog franka.

48. Potrošač se sklapanjem sporazuma o konverziji nije mogao odreći svog prava na potpunu restituciju jer takvo što nije propisano bilo kojom odredbom zakona, pa tako i odredbama ZID ZPK-a. U trenutku sklapanja sporazuma o konverziji bio je

na snazi Zakon o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 41/14, 110/15 – dalje: ZZP/14) koji je stupio na snagu 8. travnja 2014. Odredbom čl. 41. st. 1. ZZP/14 propisano je da se potrošač ne može odreći niti mu se mogu ograničiti prava koja ima na temelju tog zakona ili drugih zakona kojima se štite prava potrošača, dok je stavkom 2. istog članka propisano da su ništetne ugovorne odredbe koje su za potrošača nepovoljnije od onih propisanih tim zakonom ili drugim zakonima kojima se uređuje zaštita potrošača. Dakle, sukladno čl. 41. st. 1. i 2. ZZP/14, potrošaču se ne mogu ograničiti potrošačka prava (što se odnosi i na pravo na potpunu restituciju), a niti se istih može odreći, a ugovorne odredbe kojima bi to bilo ugovoreno su ništetne. Stoga ne postoji ikakva pravna osnova da se odredbe sporazuma o konverziji tumače na način kao ih tumači tuženik tj. da se sklapanjem sporazuma o konverziji potrošač odrekao prava na potpunu restituciju. Čak i kada bi se tog prava potrošač mogao odreći to odricanje moralo bi biti rezultat slobodnog i informiranog pristanka potrošača, što uostalom proizlazi i iz presude Suda Europske unije C-452/18 što bi u ovom slučaju značilo da je potrošaču, barem okvirno, trebao biti poznat novčani iznos kojeg se potrošač sklapanjem sporazuma o konverziji odriče odnosno na određeni način "oprašta" banci. S obzirom da prema odredbama ZID ZPK-a predmet konverzije niti nisu bili novčani iznosi na koje bi potrošač imao pravo potraživati protiv kreditora s osnove restitucije zbog nepoštenosti ugovornih odredbi, to se ni u kom slučaju ne može smatrati da se potrošač sklapanjem sporazuma o konverziji bilo čega odrekao, a pogotovo ne novčanog potraživanja koje i nije bilo predmetom konverzije te u izračun konverzije nije niti ulazilo.

49. Sklapanjem Dodatka osnovnom ugovoru o kreditu izmijenjeni su samo uvjeti i način otplate kredita, a što potvrđuje i sama činjenica da se radilo o dodatku osnovnom ugovoru, a ne o sklapanju sasvim novog ugovora, a čak kada bi se uzelo da je osnovni ugovor o kreditu prestao važiti, ne bi bilo nikakvih zapreka za utvrđenje nepoštenim i ništetnim odredbi osnovnog ugovora o kreditu (tako i u odluci Vrhovnog suda RH broj Rev-18/2018 od 26. svibnja 2020.) Osim toga, prema odluci Suda Europske unije broj C-118/17 Zsuzsanna Dunai protiv Erste Bank Hungary Zrt. od 14. ožujka 2019. sud mora provjeriti je li nacionalni zakon omogućio ponovno uspostavu pravno i činjenično situacije u kojoj bi se potrošač nalazio da nepoštena odredba potrošačkog ugovora nikada nije postojala, osobito uspostavom prava na povrat svih koristi koje je trgovac neopravdano stekao na štetu potrošača na temelju navedene nepoštene odredbe i to unatoč zakonskoj intervenciji. Dakle, iz te odluke može se zaključiti da potrošač uvijek ima pravo na potpuno obeštećenje temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi potrošačkog ugovora i to bez obzira i na eventualnu zakonsku intervenciju u to njegovo pravo. Takvo pravno shvaćanje ne dovodi u pitanje niti činjenica da je prema ZID ZPK potrošaču i korisniku kredita u CHF dana mogućnost izbora pristati na konverziju ili nastaviti otplatu kredita prema odredbama osnovnog ugovora. Potrošač, a u konkretnom slučaju tužiteljica kao korisnica kredita u CHF, mogla se nagoditi i dogovoriti sa davateljem kredita u pogledu nepoštenih i ništetnih odredbi, ali samo pod uvjetom da su joj bili u cijelosti poznati svi parametri i uvjeti nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o kreditu. U odnosu na nepoštene odredbe o valutnoj klauzuli iz ugovora o kreditu u CHF odluka u kolektivnom sporu uslijedila je tek tri godine nakon sklapanja dodatka osnovnom ugovoru o kreditu i provođenju konverzije te potrošači i korisnici kredita zasigurno nisu mogli u cijelosti imati sve informacije i sagledati u cijelosti koje su sve odredbe nepoštene i ništetne u

konkretnom ugovoru i kada bi se jedino mogli pravovaljano odreći tih svojih prava. Takav zaključak proizlazi i iz odluke Suda Europske unije od 9. srpnja 2020. u predmetu C-452/18 XZ protiv Ibercya Banko S.A.

50. Kako je dio ugovora koji se odnosi na ugovaranje valutne klauzule u CHF i promjenjive kamatne stope ništetan, to tužiteljici pripada pravo da joj tuženik vrati ono što je na temelju takvog Ugovora, odnosno dijela konkretnog Ugovora o kreditu primio, u skladu s odredbom čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima - stjecanje bez osnove kojom je propisano da kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi.

51. U svrhu utvrđenja koliko je prednik tužiteljice više platio tuženiku zbog primjene ništetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i klauzuli CHF do dana konverzije, provedeno je financijsko vještačenje po stalnom sudskoj vještakinji za ekonomiju, financije, računovodstvo i bankarstvo Danijeli Podbojec. Sud je vještakinji dao zadatak da izračuna koliko je tužiteljica više platila tuženiku zbog promjene kamatne stope u odnosu na početnu i tečaja CHF u odnosu na tečaj koji je važio na dan isplate, odnosno korištenja predmetnog kredita sklopljenog između tužiteljice i tuženika, pri čemu treba uzeti u obzir da je između stranaka sklopljen Dodatak Ugovora o kreditu, odnosno provedena je konverzija sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom kreditiranju, pa je potrebno očitovati se i o tome da li je konverzija provedena sukladno navedenom zakonu, a nakon toga od prethodno izračunate preplate oduzeti iznos koji je tužiteljici priznat kao preplata u postupku konverzije iz CHF u EUR, s tim da je vještakinja dužna u nalazu posebno iskazati i negativnu tečajnu razliku.

52. Iz Nalaza i mišljenja vještakinje, i to dijela Nalaza u kojem je izvršen prijeboj s negativnim tečajnim i kamatnim razlikama, koji je mjerodavan za donošenje odluke u ovom sporu budući da je konačni tužbeni zahtjev utemeljen na tom izračunu proizlazi da preplate s osnova promjene kamatnih stopa iznosile su 904,41 EUR/6.814,31 HRK, da je tužiteljica s osnova promjene tečaja preplatila ukupno 2.589,97 EUR/19.514,09 HRK i to pozitivne (19.738,21 HRK) i negativne (-224,12 HRK) razlike, da je ukupno s osnova promjene kamatnih stopa i s osnova promjene tečaja uplatio više ukupno 3.494,38 EUR/26.328,40 HRK (uz prijeboj), da je konverzija izvršena temeljem zakona o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/2015) iz kredita u valuti CHF u kredit uz valutnu klauzulu u EUR, da prema izračunu konverzije višak utvrđen konverzijom iznosi 12.428,89 HRK, da su preplatom utvrđenom u konverziji od 1.649,60 EUR/12.428,89 HRK zatvorene preplate u ukupnom iznosu 939,37 EUR/ 7.077,67 HRK i pripadajuća kamata na te preplate u iznosu 710,23 EUR/5.351,22 HRK $(939,37 + 710,23 = 1.649,60) / (7.077,67 + 5.351,22 = 12.428,89)$ te da su preostali iznosi preplata od 2.555,01 EUR/19.250,73 HRK $(3.494,38 - 939,37) / (26.328,40 - 7.077,67)$ po danima dospijeća prikazani u tablici pod. toč. III.

53. Tužiteljica nije istaknula primjedbe na nalaz vještakinje te je u skladu s njim postavila svoj konačni tužbeni zahtjev.

54. Tuženik se o Nalazu vještakinje očitovao u podnesku od 21. siječnja 2026. u kojem iznosi svoje prigovore i primjedbe pravne prirode na nalaz i mišljenje te navodi da nema potrebe za usmenim saslušanjem vještaka. Tvrdi da je tužiteljica u potpunosti oštećena provedenom konverzijom, pa je po njemu nalaz irelevantan. Prigovara danom nalazu i mišljenju iz razloga što stranke prilikom sklapanja ugovora o kreditu nisu ugovorile fiksnu kamatnu stopu, već je volja ugovornih strana bila ugovoriti promjenjivu kamatnu stopu, pa dakle, kamatna stopa koja bi se odnosila na konkretni ugovor o kreditu nikako ne može biti fiksna te se iznos eventualne preplate nikako ne može računati u odnosu na početnu kamatnu stopu kroz cijelo ugovorno razdoblje, te da se negativne razlike trebaju uzeti u obzir prilikom izračuna ukupnog iznosa preplaćenih iznosa anuiteta kredita. Tuženik je na ročištu održanom 4. svibnja 2026. naveo da prilikom uračunavanja preplate nisu poštovana pravila o redoslijedu uračunavanja propisana čl. 172. ZOO-a, a tužiteljica je vezano na to navela da je taj navod tuženika neosnovan, proturječan i samom očitovanju tuženika iz podneska od 21. siječnja 2026. gdje su istaknuli da ne prigovaraju nalazu i mišljenju sudskog vještaka u odnosu na izračun.

55. Tuženik u bitnome osporava izračun preplate zbog toga što smatra da je tužitelj oštećen provedenom konverzijom te što su preplate izračunate s obzirom na početni tečaj CHF i početnu kamatnu stopu, a ne osporava izračun preplate izvršen prema nalogu suda. Kao što je već prethodno rečeno sud je vještakinji dao zadatak da preplatu izračuna s obzirom na početni tečaj CHF i početnu kamatnu stopu, jer su ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi utvrđene ništetnima, pa kako iste zbog toga ne proizvode pravne učinke, moguće je primijeniti samo početni tečaj CHF i početnu kamatnu stopu. Sud je nakon pomne analize Nalaza vještakinje, a unatoč prigovorima tuženika koji između ostalog smatra da je nalaz nepotreban s obzirom na to da je po njemu tužitelj oštećen provedenom konverzijom, njezin Nalaz prihvatio kao stručan i objektivan te kao takav podoban za donošenje odluke u ovom sporu. Neosnovan je prigovor tuženika da nisu poštovana pravila o redoslijedu uračunavanja propisana čl. 172. ZOO-a, budući da je uz Nalaza razvidno da je izračun izrađen u skladu s čl. 172 Zakona o obveznim odnosima prema kojem ako dužnik pored glavnice duguje i kamate i troškove, prvo se namiruju troškovi, zatim kamate i napokon glavnica. Iz Nalaza proizlazi da je prilikom izračuna preplate izvršen prijeboj s preplatom priznatom tužitelju u konverziji te negativnim razlikama.

56. U pogledu tuženikovog prigovora radi prebijanja po osnovu preplate priznate tužiteljici provedenom konverzijom i negativnih razlika, valja reći da iz nalaza vještaka proizlazi kako je iznos preplate umanjen za preplatu priznatu konverzijom, slijedom čega navedena tražbina tuženika ne postoji. Stoga je u odnosu na tuženikov prigovor radi prebijanja odlučeno kao u toč. III. izreke ove presude.

57. S obzirom na to da je sud utvrdio da su ništetne odredbe predmetnog ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli u CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi, to takvo utvrđenje ništetnosti mora ima za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da takvih odredaba nije bilo. Budući da je provedenim vještačenjem po vještakinji Danijeli Podbojec utvrđeno da je tužiteljica do konverzije, dakle do 30. rujna 2015. ako se primjeni tečaj na dan korištenja kredita i početna kamatna stopa po kreditu broj 312817, nakon odbitka preplate priznate joj

konverzijom i negativnih kamatnih razlika više uplatila 2.555,01, to je sud obvezao tuženika isplatiti tužiteljici navedeni iznos sa zateznom kamatom koje teku od dospijeća plaćanja svake pojedine preplate pa do isplate, odnosno odlučeno je kao u toč. II. izreke ove odluke.

58. Napominje se da dokazi i dostavljena sudska praksa koji se ne analiziraju u ovoj odluci nisu od značaja za rješavanje ovog spora, pa ih sud stoga posebno ne obrazlaže.

59. Odluka o zateznim kamatama na dosuđeni iznos glavnice temelji se na čl. 29. st. 1. i st. 2. ZOO sukladno kojem čl. 29. st. 1. ZOO prema kojem dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duuguje, pored glavnice, i zatezne kamate i to do 31.7.2015. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 1. kolovoza 2015. do 31.12.2022 po stopi koja se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1.1.2023. do 31.12.2023. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 1.1.2024. pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, a to je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine

60. Budući da se prema čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju platiti i zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a tuženik je u ovom slučaju nepošteni stjecatelj, zatezne kamate teku od dospijeća plaćanja svake pojedine preplate pa do isplate kao što se navodi u Nalazu vještakinje, odnosno od dana kad je tuženik kao nepošteni stjecatelj to stekao.

61. Odluka o naknadi parničnog troška temelji se na odredbi čl. 154 st. 1. Zakona o parničnom postupku prema kojem je stranka koja izgubi parnicu u cijelosti dužna protivnoj stranci nadoknaditi troškove. Prema stavku 2. tog članka omjer uspjeha u parnici ocjenjuje se prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu, vodeći računa i o uspjehu dokazivanja u pogledu osnove zahtjeva. Nadalje, prema st. 5. tog članaka sud može odlučiti da jedna stranka nadoknadi sve troškove koje su protivna stranka i njezin umještač imali ako protivna stranka nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi. Tužiteljica prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu potražuje isplatu iznosa od 2.555,01 eura, pa je taj iznos mjerodavan za određivanje visine nastalih troškova. Kako je parnicu u izgubio tuženik, tuženik je u skladu s citiranim propisom

obvezan nadoknaditi tužiteljici nastale joj troškove postupka u cijelosti, a sud joj je u skladu s čl. 155. Zakona o parničnom postupku dosudio samo one troškove koji su bili potrebni za vođenje ove parnice. Tužiteljici je priznat zatraženi trošak sastava tužbe od 200,00 EUR na temelju Tbr. 7/1 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine broj: 138/2023, u daljnjem tekstu Tarifa), trošak sastava četiri obrazložena podnesaka od 4.12.2024., 19.12.2024., 7.7.2025. i 27.1.2026., za svaki po 200,00 EUR na temelju Tbr. 8/1 Tarife, Tarife, trošak zastupanja na ročištima 5.12.2024., 4.3.2025., 9.6. 2025. i 4.5.2026., za svako ročište po 200,00 EUR na temelju Tbr 9/1 Tarife, trošak sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 53,09 EUR i trošak knjigovodstveno-financijskog vještačenja provedenog tijekom postupka u iznosu od 400 EUR, što sve daje ukupno dosuđeni trošak od 2.103,09 EUR. Na sve dosuđene troškove je sud dosudio i zakonsku zateznu kamatu također prema stopi iz čl. 29. st. 2. ZOO-a tekućom od dana donošenja ove odluke, a to u skladu s odredbom čl. 151. st. 3. Zakona o parničnom postupku prema kojoj parnični troškovi obuhvaćaju i zatezne kamate od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova postupka, o čemu sud odlučuje na zahtjev stranke, koji je u ovom slučaju podnesen.

62. S obzirom na to da je tuženik izgubio parnicu, sukladno citiranom propisu, njegov zahtjev za naknadu parničnih troškova je odbijen.

U Varaždinu 15. svibnja 2026.

Sutkinja
Jadranka Orlović

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dopuštena je žalba nadležnom županijskom sudu. Žalba se podnosi pismeno putem ovoga suda u tri primjerka u roku od 15 dana, od dana dostave ili objave i uručenja ovjerenog prijepisa presude.

Ako stranka nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onoga dana kada je održano ročište na kojemu se presuda objavljuje.

Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, sud će presudu dostaviti prema odredbama Zakona o parničnom postupku o dostavi pismena (čl. 335. st. 8., 9. i 11. Zakona o parničnom postupku).

Rokovi za žalbu iz stavka 1. ovoga članka ne teku od 1. do 15. kolovoza (Čl. 348.st.4. ZPP-a).

Dostaviti:

1. Tužitelju po punomoćnici Silviji Mlinarić Talan, odvjetnici u Ludbregu,
2. Tuženiku po punomoćnicima, odvjetnicima Odvjetničkog društva Šooš Maceljski, Mandić, Stanić & Partneri d.o.o., Zagreb

Broj zapisa: **9-30888-14758**

Kontrolni broj: **09040-5220a-87c21**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Varaždinu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.